БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гараһа

БУРЯАД ҮНЭН

№ 300 (11899)
1968 оной декабриин 25, среда

Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

ҮНДЭР УРГАСА ҮБЭЛЬӨӨ ЭХИТЭЙ

ооһо таряа, хартаабха, овощ болон бусад ургамалнуудай, гооной ургаса эрид дээшэлүүлхэ гээшэ мүнөө үеын эгээн шурилго болоно. Ойрын жэлнүүдтэ орон доторoo жэл бүри 00 миллион тонно таряа абадаг болохын тула гектар бүриһөө центнер шахуу ургаса хуряаха гэхэ гү, али һүүлэй табан абтаһые 5—6 центнерээр үлүүлхэ эрилтэ КПСС-эй ЦК-гай ин Пленум габиһан байна.

ртнингаа хараалһан энэ ехэ зорилгые бодото дээрэнь бэесаг хүрэжэ ерэбэ. Юуб гэхэдэ хойто жэл үндэр баян ургаса тула үбэл байхаһаа тэрээндэ бэлдэхэ хэрэгтэй ха юм.

гасуурта дайрагдадаг манай республикын колхоз, совхозууд гаса абахын тула тарилгадаа илангаяа оролдосотой һайнаар ушартай. Энээнние түрүү ажахынуудай жэшээ элирхэйлэн на.

йгаалиин уларилай хэды бэрхэшээлтэй байгаашье һаань, марүүшүүл жэл бүри тогтууритай баян ургаса абадаг. Мухарэй аймагай «Забайкалец» колхозые абаад үзэе. Энэ колхозой итай газарай хүрьһэнииинь элһэлиг юм. Хура бороо зарим бага ородог. Тингэбэшье тус ажахын механизаторнууд, таургасаа жэлһээ жэлдэ дээшэлүүлнэ. Һүүлэй гурбан жэлэй эдэнэр гектар бүриһөө дунда зэргээр 14 центнер таряа хубайна. Хойто жэлдэ шаралдайнхид гектарай адагынь 15 центряа абахын тула мүнөө шармайн тэмсэнэ. Үрэһэ хүрэнгэеэ ташанарта хүргэжэ, томо жэжээрнь илгана. Таряалан, сабшаэрэ 12 мянган тонно шахуу наг шэбхэ зөөжэ гарганхай. куузику үтэгжүүлхын тула үнэһэ, шубуунай аргал ехээр суг. Эдэ үдэрнүүдтэ 970 центнер минеральна үтэгжүүлгэ худалбаа. Тэрэнээ шулуугаар бариһан тусхай склад соо хадагална. механизаторнууд трактор, машинануудаа нарин һайнаар жлна.

ян ургасын түлөө яажа тэмсэхэ ёһотойб гэһэн үльгэр жэшээ туршалга-үйлэдбэриин ажахы харуулна. Мүноо эдэнэр бүһэеэ тарилгын шанарта хүргөөд, томо жэжээрнь илгаад, бүи складта хээд шанаржуулжа байна. Ивалгынхид бүхы тарил 1-дэхи классай—эрхим шанартай үрэһэ хэрэглэдэг. Һүүлэй дтэ эндэ минеральна үтэгжүүлгэ, һайса нэгшээгдэһэн шэбхэ эрэглэдэг, газараа оролдосотойгоор уһалдаг болоо. Мүнөө ерэхэ жэлэй ургасада хэрэглэхээр арба мянга гаран тонно бхэ таряалан, сабшалан дээрээ гарганхай. Саһанай орохогой рэнээ хүндэ катогоор нягтаруулан дарахаар бэлэн байнад. валгынхид байгша ондо гектарай 14 центнер таряа хуряаһан тэрэнээ ерэхэ жэлдэ 15,5 центнертэ хүргэхэ зорилго табяа гушаад километр утатай посхоод бариха гэжэ шиидээ. Юуб тосхонуудай захаархи таряалан, сабшалан дээрэ адууһа мал ургасада нилээд ехэ хохидол ушаруулдаг ха юм. Ажахын нууд, хүтэлбэрилэгшэд ерэхэ жэлдэ хэрэглэхэ севообородоо ойлно, ямар поли дээрэ юу тариха байһанаа нарнинаар ту-

ухар-Шэбэрэй аймагай ажахынуудта механизаторнуудай шадээшэлүүлхэ, мүн тэдэнние һэльбэн бэлдэхэ, механизаторай элдэ эхэнэрнүүдые һургаха ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна.

ян ургасын түлөө түрүүшүүлэй нигэжэ оролдосотойгоор тэмайхада, республикын олохон ажахынуудта биратай юумэ хэгй. Ядахын сагта үрэһэ хүрэнгөө тарилгын шанарта хүргэхэ эри гэдэргэ татагдана, үрэһэн хайша хэрэгээр хадагалагдана, газаа досоогуур, саһа уһантай холисолдожо, шубуу шонхорой н боложо хэбтэнэ. Инмэрхүү ушар Улаан-Үдын аймагай Оронго», Баргажанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ, Зэдын , Захааминай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудта, Ар- Анаагай совхозуудта үзэгдэнэ.

Улаан Оронго» колхоздо нэгэшье центнер үрэһэн тарилгын та хүргэгдөөгүй, томо жэжээрээ илгагдаагүй байһаар. Зүгөөр хүршэ Кировэй нэрэмжэтэ колхозойхид энэ жэл тарилгадаа иһаа тад ондоогоор, оролдосотойгоор бэлдэжэ байна. Үрэһэ эhь һайн шанартай болгогдоо.

рооһо таряанай ургаса эрид дээшэлүүлхэ зорилгын шухалатабигдажа байһан үедэ нимэ һанаа амараар, хайша хэрэгээр а болохогүй. Колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, агроноерэхэ жэлдэ ямар аргаар ургасаяа дээшэлүүлхэ байһанаа эрбодомжолхо, түсэблэхэ, тиигээд үдэр, саг гээнгүй тэрэнээ лхэ хэмжээ абаха ушартай болоно.

рэхэ жэлдэ үндэр ургаса абахын тула нэн түрүүн бүхы үрэһэ еэ тарилгын шанарта хүргэхэ, томо жэжээрнь илгаха эрилтэ ана. Хоёрдохёор, трактор, машинануудаа һайн шанартайгаар , хоёр халаанда хүдэлгэхын тула механизаторнуудые хүсэд ээр һурган бэлдэхэ хэрэгтэй. Гурбадахяар, таряалан, сабшаэрэ наг шэбхэ гаргаха, саһа тогтоохо, шугы бургааһа отолжо , тошо халяаха гэхэ мэтэ хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар а шухала болоно. Мүн үбэлдөө механизаторнуудай мэргэжэл лүүлхэ, зүб севооборот ажахы бүхэндэ баримталдаг болохын зохихо хэмжээнүүд абтаха ушартай. Илангаяа эхэнэрнүүдые изаторай мэргэжэлдэ һургаха гээшэ тон шухала зорилгонуудай мүн.

Эдэ бүхы хүдэлмэри үбэлдөө хэгдэхэ байна. Үндэр баян ургай үбэлһөөл эхитэй ха юм.

Алдарта ойн хүндэлэлдэ

ЭРТЭЭНЬЭЭ БЭЛДЭНЭ

Тайлсын ажалша хүнүүд Хори нютагта эрхим таряашад гэжэ суурхаһаар үнинэй. Мүнөөшье бэлотор совхозой механизаторнууд энэ алдар суугаа алданагүй.

— Ерэхэ жэлдэ ажахымнай 3340 гектарта орооһо таряа тариха юм. Энэнэймнай 1910 гектарта шэниисэ ургуулагдаха,— гэжэ совхозой главна агроном Николай Никитич Соболев хөөрэнэ.

Эндэхи таряашад шэниисэ, хара таряа, обёос, гэршүүхэ, кукуруза таридаг заншалтай. Һүүлэй жэлнүүдтэ ажахыда донник, турнепс, куузику таригдадаг болоо. Ажахын механизаторнууд тэжээлэй эдэ сэнтэй ургамалнуудые ургуулха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Тэдэнэр ерэхэ жэлдэ 500 гектарта куузику тарихаар шиидэнхэй. Энэ жэлдэ 80 гектарта донник, арба арбан гектарта куузику ба турнепс таригдаһан байна.

Үнгэрэгшэ зун шииг нойтоной хоморниье һаань, ажахын механизаторнууд дунда зэргын ургаса хуряагаа. Тэдэнэр гектарай дунда зэргээр 6,4 центнер таряа, 202 центнер куузику абаһан байна.

Таряашад ерэхэ жэлэйнгээ ургасын үрэһэ хүрэнгэдэ тон ехэ анхарал хандуулна. Совхоздо 9600 центнер таряан үрэһэндэ хадагалагданхай. Энээнэйнь ехэнхи хубин аймагай лабораторидо шалгагдаад, һайн шанартай гэжэ сэгнэгдэһэн байна.

Үрэһэ хүрэнгэ бэлдэхэ хэрэгтэ совхозой нэгэдэхи, хоёрдохи отделенинүүдэй таряашад эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан байна. Гурбадахи отделениин оньһожоруулагдаһан тоотой механик пенсионер Фёдор Христофорович Митанов үрэһэ хүрэнгэ һайнаар сэбэрлээ.

Совхозой механизаторнууд таряа тарилгадаа бэлдэжэ эхилһээр үнинэй. Тэдэнэр 1025 гектар паар хахалһан, 983 гектарта намарай паар элдүүрилһэн байна. Энэ газар дээрэнь орооһо таряан таригдахаар хараалагданхай. Жэшээнь, намарай паарай 240 гектарта, 624 гектар хабарай паар дээрэ шэниисэ таригдаха. Гадна намар хахалагдаһан 633 гектар газар дээрэ силос болгогдохо ургамалнууд таригдаха юм.

Нигэжэ Дээдэ-Тайлсын совхозой таряашад ерэхэ жэлэйнгээ ургасын түлөө оролдожо байнхай. Тэдэнэр үндэр ургаса ургуулжа, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха аргатай.

Г. ХАГОЕВ.

АМЖАЛТААРТНАЙ АМАРШАЛНАБДИ, НЕФТЬШЭД!

Советскэ Союзда декабриин 23 хүрэтэр 300 миллион тонно нефть абтаа! Татарай нефтьшэдэй уряагаар байгша ондо эхилһэн социалис мүрысөөн амжалтатайгаар түгэсэбэ. Мүнөөдөө 820 мянган тонно шэнгэн түлишэ сүүдхын туршада абтана. Манай орондо иимэ хэмжээтэй түлишэ урда тээнь хэзээдэшье абтаагүй юм.

(ТАСС).

ЕРБЫН БОДОНО ГЭРНҮҮД

Бригадир Владимир Засухинай хүтэлбэрилдэг комплексно бригада сууда гараһаар үнинэй юм. Галуута-Нуурай ГРЭС-эй энергетигүүдэй ерээдүйн микрогородой эхи табиха гэжэ эгээн түрүүшээр тэрээндэ даалгагдаба.

Мүнөөдөө Засухинай бригада 120 байратай гэрэй һуури табяад, барилгын хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байна. Нүхэр Засухинай хүтэлбэрилдэг бригада үбэлэй янгинама хүйтэн үдэрнүүдэй байгаашье һаань, үдэрэйнгөө даабари 120 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Хэһэн ажалайнь шанар һайн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Владимир Засухин.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

...нидой түл абалгада бэлэн гүт?

БҮХЫ ЮУМЭМНАЙ БЭЛЭН

...гээд удахагүй арбаад—хо... хоногһоо хонишодоймнай ...а айхабтар харюусалгатай, ...үи хүдэлмэриин хаһа орохонь ...э. Ерэхэ жэлэй январиин ... эхэ хонидой бүхы отара... та түл абалга эхилжэ, нарай ...адшье адхаржа захалхань. ...йгша ондо манай совхозой ... найман отарада хамта 7300 ... хурьгалхаар хүлеэгдэнэ. ... олон хонидые тон богонихон ...р соо. оройдоол январь, фев... ...ин тэн болотор гол түлэб түжэ дүүргэхэ, түлынь һайнаар ...а гээшэ нилээд бэрхэтэйхэн ...

...онишоднай энээндэ бүри ха... ... намарһаа хойшо бэлдэнэн, ..., хурьгадай байра, хашаа ...о заһаха, дулаалха, дэбдихэр, ...алта хэхэ һолоомо һошо, хо... бэлдэхэһээ эхилээд, лаб дээрэ ...тэй үбһэ тэжээл зөөхэ, хурь... ...балсаха хүнүүдые шэлэжэ ...о гэхэ мэтэ бүхы асуудал... ...та гол анхаралаа хандуулһан ...а.

...игэжэ манай совхозой эхэ хонидой олонхи отаранууд түл абалгадаа муу бэшээр бэлдээ гэжэ хэлэхэдэ болохо. Мүнөө жэлдэ отарануудаа бултыень шэнээргэ һайн байратай болгообди. Байгша ондо түрүү хонишон Василий Ерофеевэй отарада 800 эхэ хонидой хурьгадтаяа байха типовой хашаа барижа үгөөбди. Тэрэшэлэн энэ жэлдэ хониттo үбһэ тэжээлшье горитой бэлэдхэгдэнхэй. Мүнөө эхэ хонин бүридэ 1,5—2 центнер үбһэ, зелёнко, 50 килограмм талха таряанай зүйл таһалагдажа үгтөө.

Хурьгалха хонидоо түрүүшын хүйтэндэ тураажархихагүйн тула ноябрь һараһаа хойшо хонин бүридэ үдэрэй 800 грамм үбһэ, 200 грамм талха, орооһоной зүйл эдюулээд, һайнаар адуулнабди. Бүри хээли ехэтэй болоһон, түрэхэ дүтэлһэн хонидоо хашаандань байлгаад эдеэлүүлжэ захалаабди.

Отарануудые даагшанар, хонишод хэды хурьга абаха, хурьгадайнгаа шэгнүүр хэды шэнээн болгожо эхэһээнь таһалха түхай тодорхой уялгануудые абаа. Республикын хонишодой байгша оной мүрысөөндэ түрүү һууринуудай нэгые эзэлһэн Апент Ермолаевич Потемкин ерэхэ жэлдэ баһал зуун эхэ хонин бүриһөө 105-һаа үсөөн бэшэ хурьга абахаб гэжэ мэдүүлээ. Бэрхэ хонишон Василий Ерофеев зуун эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга түлжүүлхэ зорилготой.

Һаяар түл абажа захалхын урда хонишод, хурьгашадаа суглуулжа, нүхэр Потемкин, Ерофеев гэгшэдэй отаранууд дээрэ тусхай семинар үнгэргэжэ, нарай хурьгадые хайшан гээд зүбөөр абаха, харууһалха, эдеэлүүлхэ талаар түрүүшүүлэй дүй дүршэлые бусад хонишодто харуулха, ойлгуулха зорилготойбди.

Хэрбээ пёдондо совхоздоо зуун эхэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 84 хурьга түлжүүлһэн һаа, ерэхэ жэлдэ зуунһаа—90 хурьга заабол абахын түлөө тэмсэхэбди.

Ф. САВЕЛЬЕВ,
Загарайн аймагай Онохойн совхозой директор.

ТАРИЛГАДАА БЭЛДЭНЭ

Зэдын аймагай «Мир» колхозой суута кукурузашан Наиль Гарифович Гарифуллинай звено байгша ондо 200 гектар талмай дээрэ таригдаһан кукурузынгаа ургаса хуряахадаа гектарай 39[illegible] центнер ногоон эшэ набша абаһан юм.

Дурсагдагша ажахын кукурузашад мүнөө үедэ ерэхэ хабарайнгаа тарилгада бэлэдхэжэ, п[illegible]линууд дээрээ нютагай үтэгжүүлгэ элбэгээр гаргажа байнхай. Тэдэнэр мүнөө үбэлдөө 4000 тонно шэбхэ гаргаха зорилготой.

— Ерэхэ жэлэй намар манай звено гектар бүриһөө 400 центнерһээ бага бэшэ кукурузын ногоон эшэ набша хуряаха зорилготой. Энээнээ бэелүүлхэ хэрэгтэ манда бүхы арга боломжо бии,— гэжэ Наиль Гарифович хөөрэнэ.

Зураг дээрэ: «Мир» колхозой суута кукурузашан Н. Г. Гарифуллин.

А. ШУЛУНОВОЙ фототекст.

23.000— ҮСӨӨН БЭШЭ

Улаан-Үдын аэропорт агаарай замаар хүнүүдые зөөхэ жэлэйнгээ түсэбые ноябриин 15-да дүүргэһэн юм. Мүнөө жэлэй түсэбһөө гадуур үшөө 23 мянган хүниие зөөгөөд байна. Тиихэдэ олзо оруулгаараа тус предприяти жэлэйнгээ даабариие бүри түрүүн дүүргээд, мүнөө нэгэ миллион 300 мянган түхэриг шахуу болгоо.

Аян замда ябагшадай олонхиие —360 мянган хүниие «АН-24» самолёдууд зөөһэн байха юм. Тиихэ зуура агаарай аяншалгын энэ аятай зохид корабльнуудай экипажууд мянга гаран тонно түлишэ арьбалжа шадаа. Бүхы дээрээ тус предприяти 1738 тонно авиабензин арьбалһан байна.

Сергей Мададаевич Тарасов, Владимир Григорьевич Куропаткин, Рашид Давлеевич Гафаров гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг подразделенинүүдэй экипажууд илангаяа һайнаар хүдэлжэ, жэлэйнгээ даалгабариие үни дүүргэһэн юм. Мүнөө тэдэнэр ерэхэ жэлэй түсэбөөр ажаллана.

Улаан-Үдын аэропортын самолёдуудай подразделени байгша оной гурбадахи кварталай ажалай дүнгөөр дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илажа, управлениингээ дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна.

Буряадай республикын авиаторнууд габшагай ажалаараа түйлаһан эдэ амжалтануудаа агуу багша В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй алдарта ойн хүндэлэлдэ зорюулна.

И. ХРАПУНОВ.

УЯЛГАЯА БЭЕЛҮҮЛХЭЭР...

Үргэн уужам Юрөө нютагта ажал хэрэгээрээ суурхаһан хүнүүд хэды олон гээшэб? Тэдэнэй нэгэниинь хонишон Ринчин Эрдынеевич Доржиев болоно. Ажалша бэрхэ энэ хүниие үбгэн залуугүй булта хүндэлдэг, тэрэнэй ажалдаа түйлаһан амжалтаарнь омогорхон баясадаг.

Харьялаа түргэн урасхалтай Баян гол Химнэ хоёрой хоорондо, Сагаан эрье гэжэ газарта Ринчин Доржиевай даадаг хониной отара байрладаг. Хэдэн жэлдэ эндэ таһалгаряагүй хүдэлжэ, ажалдаа горитойхон амжалта түйлажа шадаа. Абаһан социалис уялгаяа ходоодоо нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэдэг. Энэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 99,7 хурьгадые абажа, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлээ. Хонин бүриһөө 3,440 килограмм эрхим шанартай нооһо хайшалжа абаһан байна.

Мүнөө Ринчин Эрдынеевич Доржиев 700 эхэ хонидые харууһална. 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абажа, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлхэ, урда жэлэйхиһээ үшөө үлүү нооһо хайшалха уялга абанхай. Урдаа табиһан зорилгоёо дүүргэхын тула эршэмтэйгээр ажаллана.

Ц. ДОРЖИЕВ.
Сэлэнгэ.

ШЭНЭ СОВХОЗОЙ ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

Үнгэрһэн март һарада манай Арзагуун нютагта шэнэ ажахы — совхоз эмхидхэгдэһэн юм. Мүнөө тус совхоз 15-аад мянган хонитой, мянга гаран эбэртэ бодо малтай, хэдэн арбаад автомашина, трактор, комбайнтай Баргажанайнгаа аймагта томо ажахынуудай нэгэн болоһон. Иимэ ехэ баялигые бүтэн байлгахын, ниитынгээ һүрэг мал олошоруулхын тула совхозой түб, гүүртэ, отарануудта олон барилгын хэгдэхэ болоһониинь мэдээжэ. Жэшээлбэл, хорёод машина болон тракторнуудай баймаар уужам гараж шулуугаар барижа эхилһэн байгаабди. Мүнөө энэ барилга дүүрэхэ дүтэлөө. Энээнһээ гадна, совхозой мэргэжэлтэдэй байха хоёр байратай дүрбэн гэр, 50 үхибүүдэй баймаар ясли баригдажа, ашаглалгада үгтэбэ. Мүн дунда һургуулиин дэргэдэ спортын ехэ зал нээгдэнхэй.

Түсэбэй ёһоор, ерэхэ жэлдэ бүришье олон барилганууд үндын бодохоор хараалагдаба.

В. БАДМАЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

ХЭЗЭЭ СЭБЭРЛЭГДЭХЭ ҮРЭҺЭН БЭ?

Колхозой центрһээ арбаад модо газарта Нарһата-Толгойн таланай тоог оршодог. Эндэ хүрэ... ерэхэдэ, тоог дээрэ һүри... таряан хэбтэнэ, тэрээндэнь ...а түмэн шубууд обоорнон... хүнһөөшье айхаяа боли..., амбаар, сарайн оройгоор ...ын һууханаь харагдана. Энэ... «Улаан Оронго» колхозой ...анай тоог гээшэ.

Иимэ байдал гансахан энэ ...дэ бэшэ, харин урда жэл... ...тэшье үзэгдэгшэ һэн. Үнгэр... хабар үрэһэнэйнь дүрбэнэй ...бан хуби тарилгын шанарта ...гэгдэнгүй таригдаа һэн.

Муу шанартай үрэһэ хэрэглэдэг хадаа энэ колхоз биратай ургаса абадаггүй байха юм. Энэ жэлдэ хура бороотой байгаашье һаа, гектарай оройдоо арбаад центнер таряа хуряаһан.

Оронгынхид энэ жэлдэ урдынгаа алдуу эндүү баһал дабтажа байна. Мүнөө үедэ бүхы 9400 гаран центнер үрэһэниинь сэбэрлэлгынгээ талаар тарилгын шанарта хүргэгдөөгүй байшоо. Мүн нилээд ехэ үрэһэниинь шииг ехэтэй, 500 гаран центнерынь ургаха хүсэ багатай гэжэ элируулагдэһэн байна.

Үрэһэ хүрэнгэ сэбэрлэхэ «ОС-4,5» түхэлэй хоёр машина бии. Теэд тэдэнь хоёр ондоо тоог дээрэ хэбтэнэ. Эдэ машинануудые нэгэшье халаанда һаадгүйгөөр хүдэлгөө һаа, бүхы үрэһөө үни хада сэбэрлэжэ дүүргэжэрхихэ байгаа. Теэд колхозой агрономууд, бригадирнууд энээндэ анхарал табинагүй.

Ноябрь һараһаа тус колхоздо главна агрономоор хүдэлжэ байһан Дымбрыл Мункуев үрэһэ хүрэнгөө тарилгын шанарта хүргэхэ, томо жэжээрнь илгаха талаар бодото хэмжээ абаадүй.

— Үрэһэ сэбэрлэхэ машина муу, ажал хэхэ хүнүүд байхагүй,—гээд колхозой комплексно бригадые даагша нүхэр Буянтуев гараа дэлгэнэ.

Орооһо таряагаа томо обоохойнуудта хэбтүүлжэ, шанарыень муудуулжа, заримдаа гутаажа байна. Колхозой тоог дээрэ 1300 центнер обёос орой сэбэрлэгдээгүй, комбайнуудһаа асарагдаһан зангаараа хэбтэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлжэ байхадаа эдэ мэтэ дутагдалнуудые тэсэхын аргагүй. Колхозой правлени, партком үрэһэеэ түргөөр тарилгын шанарта хүргэхэ хэмжээ абаха бэзэ гэжэ найдагдана.

Ц. БАТУЕВ.
Улаан-Үдын аймаг.

Буряадай АССР-эй долоодохи зарлалай Верховно Соведэй дүрбэдэхи сессиин нээгдэхэ тухай

Буряадай АССР-эй долоодохи зарлалай Верховно Соведэй дүрбэдэхи сесси Соведүүдэй нэгэдэхи байшангай конференц-зал соо 1968 оной декабриин 25-да, үглөөнэй 10 часта нээгдэхэ.

Сессидэ ерэһэн депутадуудые бүридхэлдэ абалга Соведүүдэй нэгэдэхи байшан соо, дүрбэдэхи дабхарта 400-дахи комнатодо, декабриин 23-24-нэй үдэрнүүдтэ, үглөөнэй 9 часһаа үдэшын 7 час хүрэтэр үнгэргэгдэхэ. Телефонууд: 56-08, 26-20, 41-20.

АЖАЛАЙ ЭРШЭ ШАНГАДАНА

Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөлгын шэнэ программа болохо КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые Түнхэнэй аймагай ажалшад айхабтар ехээр һайшаан угтаба.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалис мүрысөөнэй үргэнөөр дэлгэржэ байһан үедэ эдэ шиидхэбэринүүдэй абтаһаниинь тон ехэ удха шанартай, элсүүлхы хүсэтэй боложо үгэнэ.

КПСС-эй райком, партийна организацинууд мүнөө Пленумэй материалнуудые совхозой хүдэлмэришэд, колхознигуудай дунда тайлбарилан ойлгуулхын тула ехэхэн хүдэлмэри ябуулжа байнхай. Лекторнүүдэй, политинформаторнуудай, пропагандистнууд болон агитаторнуудай семинарнууд нютаг бүхэндэ үнгэргэгдэбэ.

Һаяхан аймагай соёл сурталай хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн үнгэрөө. Эндэ хамта 200 гаран хүн хабаадалсаба. Сугларагшад КПСС-эй октябриин Пленумэй материалнуудые хүн зондо үргэнөөр ойлгуулха, мүн В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн бэлэдхэлдэ хабаатай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэбэ.

Һүүлээрнь партийна эхин организацинуудай секретарьнууд сугларжа, ажалшадай дунда ябуулагдадаг партийно-политическэ хүдэлмэриин шанар дээшэлүүлхэ, хүмүүжүүлгын хэрэг хайшан гэжэ һайжаруулха тухайгаа хөөрэлдэбэ.

Аймагай колхоз, совхозуудай партийна организацинууд зоной дунда хүдэлжэ, яһала дүй дүршэлтэй болонхой. Энээн тушаа Түнхэнэй хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй бүтээһэн үйлэ хэрэг, байгша оной ажалай дүн элитээр гэршэлжэ үгэнэ. Жэшээлхэдэ, газар тарялангай, мал ажалай продукнуудые гүрэндэ худалдаха жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдөө. Тэрэ тоодо мяха—103 процент, һү—136 процент, ороохо таряа — 112 процент, нооһо—114 процент дүүргээбди.

Эдэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ мүрысөө үүсхэгшэ манай түрүү ажалшад ехэ нүлөө үзүүлһэн, үүргэ дүүргэһэн юм.

Һаяхан үнгэрһэн аймагай хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн дээрэ 1968 ондо ажал хэрэгээрээ шалгаржа, аймагай чемпионой, мэргэжэлээрээ эрхимүүдэй нэрэ зэргэдэ хүртэһэн нүхэд тухай магтаал үгэнүүд хэлэгдээ. Эдэмнай хэд гээшэб? 10 һарын турша соо үнеэн бүриһөө 2500 литр һү һааһан «Сибиряк» колхозой һаалишад Даря Алсыева Анна Сороковикова хоёр. Жэлэй эсэс болотор эдэ һаалишад үнеэн бүриһөө һү һаалгаяа 3000 литрһээ үлүү болгохо зорилготой. Энэнь Түнхэнэй аймагай эрхэ байдалда эрхим жэшээ боложо, колхоз болон ажахынуудаар үнеэдэй ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ талаар бии байһан арга боломжонуудые эли тодоор харуулжа үгэнэ ха юм.

Юундэб гэхэдэ, аймаг соо бүхыдөө үнеэдэй ашаг шэмэ үшөөл һанаһанда хүрэмөөр бэшэ, тон бага—1200—1300 килограмм болоно. «Маяк», «Сибиряк» колхозуудта байгша оной 10 һарын дүнгөөр абажа үзэхэдэ, үнеэн бүриһөө 1500 литрһээ багахан үлүү һүн һаагдаһан. Тиимэһээ һү һааляа дээшэлүүлхын тула үшөөл ехэхэн ажал ябуулагдаха зэргэтэй. Түрүү һаалишадай тоо олошоруулха гээшэ мүнөө эгээл шухала зорилгомнай болоод байна.

Иимэ дээрэһээ, партийна организацинууд, КПСС-эй райком социалис мүрысөө дэлгэрүүлгэдэ нэн түрүүн гол анхаралаа хандуулна.

ЦК-гай Пленумэй материалнуудые шудалжа байхадаа, манай аймагай бүхы һаалишад эрхирэгэйхидэй, харганаагайхидай хандалга зүбшэн хэлсэжэ, дэмжэһэн байна. «Маяк» колхозой Далахайн һаалишад аймагайнгаа малшадта хандажа, үбэлэй сагта һааляа дээшэлүүлхэ, үнеэн бүриһөө 900 килограммһаа бага бэшэ һү һааха уялга абаһан. Мүнөө тэдэнэй уряае аймагай бусад һаалишад дэмжэжэ, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абанхай.

Мүн ажахын бусадшье һалбаринуудта түрүү ажалшад амжалтатайгаар хүдэлнэ. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой эрхим хонишон Гатып Шойбонов жэлһээ жэлдэ һайн үрэ дүн туйладаг. Энэ жэлдэ нүхэр Шойбонов 100 эхэ хонин бүриһөө 102 хурьга абажа, хонин бүриһөө 3,9 килограмм нооһо хайшалаа.

Һүүлэй гурбан жэлэй туршада луговодууд А. М. Демин С. Д. Гомбоев хоёр эрхим амжалтануудые туйлажа, үбһэ ногооной үндэр ургаса хуряаба.

Байгша ондо тэдэнэй ажалай дүнгүүд республикада туйлагдаһан эгээн дээдэ хэмжээндэ хүрөө. Тэдэнэй даажа абаһан сабшалангай гектар бүриһөө 47 центнер үбһэн абтаһан байна.

Энэ жэлдэ луговодуудай мүрысөөнэй үргэнөөр дэлгэрһэнэй ашаар аймаг соо хамта 137 425 центнер үбһэн абтаа. Энэ хадаа үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ 30 000 центнерээр ехэ болоно. Сабшалангай гектар бүриһөө абтадаг ургаса дунда зэргээр 2,6 центнерээр дээшэлээ. Тиимэһээ аймагай ажахынууд үбһэ тэжээлээр урда жэлэйхиһээ һайнаар хангагдажа, малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ аргатай болоо.

Зүгөөр, аймаг соомнай нуга сабшалангай үбһэ ногооной ургаса дээшэлүүлхэ хэрэг амжалтатайгаар шиидхэгдээ гэжэ хэлэхын аргагүй. Дээрэ дурсагдаһан тоо, баримтанууд хадаа энэ шухала хэрэгтэ түрүүшын алхамай хэгдэжэ байһание гэршэлнэ. Манай луговодууд хэжэ байһан ажалдаа ханалгатайгаар хандажа, бүхы хүсэ шадабаряа гаргажа хүдэлһэниинь элитэ. Мүнөө үедэ манай аймагта 5 лугомелиоративна отрядууд, 31 луговодческо звенонууд хүдэлнэ. Тэдэнэртэ 11 235 гектар сабшалангай газар даалгагданхай.

Аймагай нилээд ехэ газарые намагууд эзэлэнхэй юм. Тиимэһээ 2—3 жэлэй турша соо эдэ намагуудые хатаажа, болдог, бургааһыень арилгабал, тэжээл абалгамнай 1,5—2 дахин нэмэхэ зэргэтэй. Нигэжэ аймаг соогоо һү, мяха үйлэдбэрилгэ нилээд дээшэлүүлжэ шадаха аргатайбди.

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай ажахынууд «куузику» гэһэн тон эдисэтэй тэжээлэй ургамал тарижа эхилээ. Үнгэрэгшэ жэлдэ 68 га газарта тарижа, зарим участогуудһаа яһала һайн ургаса абтаһан байна. Жэшээлхэдэ, Шэмхын найман жэлэй һургуулиин участогһаа гектарай 869 центнер брюквэ хуряагдаһан байна. 1969 ондо энэ ургамал горитой талмайда таригдахаар хараалагданхай.

Мүнөө ниитын малай үбэлжэлгын хүндэ үе болоод байна. Тиимэһээ социалис уялгаяа дүүргэхын түлөө нилээд ехэ оролдосо гаргаха ёһотойбди. Эгээл энэ үедэ партийна организацинууд өөһэдынгөө эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри шангадхаха, бүри үргэн далайсатай болгохо зэргэтэй.

Малшадай дунда политическэ хүдэлмэри дээшэлүүлхын тула КПСС-эй райкомой гэшүүд болон эдэбхитэд хүдөө фермэ, бригадануудта эльгээгдэнхэй. Тэдэнэр малшадтай хөөрэлдөө хэдэг, партиин ЦК-гай октябриин Пленумэй шиидхэбэринүүд тухай уласхоорондын байдал тухай лекци, элидхэл уншажа үгэдэг.

Мүн хүдөөгэй интеллигенциин нэн түрүүн багшанар ехэ хүдэлмэри малшадай дунда ябуулна.

Һаяхан үнгэрһэн семинар дээрэ «Агитаторай үдэр» бии болгохо гэжэ хэлсэгдэбэ. Недели бүхэнэй нэгэ үдэр бүхы агитаторнууд, шефүүд даажа абаһан газарнуудтаа ошожо, политическэ хүдэлмэри ябуулха, ажалай талаар хамһалсаха ёһотой. Үнгэрэгшэ жэлдэ Жэмһэгэй дунда һургуулиин багшанар иимэ хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулһан. Мүнөөшье жэлдэ малшадай дунда тэдэнэр ехэхэн хүдэлмэри ябуулна.

Социалис уялгануудаа дүүргэхын түлөө тэмсэл дэлгэрүүлхэ, малай хоол зүбөөр бэлдэлгые эмхидхэхэ, фермэнүүд дээгүүр бии байһан арга боломжонуудые элирүүлэн хэрэглэхэ, малшадай ажал зүбөөр эмхидхэхэ — энэ бүгэдэ агитаторнуудай хүдэлмэриин шухала зорилгонууд болоно. Манай эрхим малшадай дүй дүршэл нэбтэрүүлгэ агитаторнуудай хүдэлмэридэ мүн лэ шухала һуури эзэлхэ ёһотой. КПСС-эй райкомой пропаганда, агитациин таһаг, аймагай «Саяны» газетын редакци үйлэдбэриин управленитэй хамта түрүү һаалишад, хонишод, механизаторнуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл согсолдог болоо. Энэ дүй дүршэлыень бусад газарнуудта шудална. Тиигэжэ «Маяк» колхозой һаалишан Санжихаева, «Сибиряк» колхозой—Алсыева, Туранай совхозой—Ангархаева, «Сибиряк» колхозой луговод Демин, Туранай кукурузашан Томилов, хонишон Шойбонов гэгшэдэй ажалай дүй дүршэл согсологдоһон байна.

Мяха үйлэдбэрилгөөр шухала зорилгонууд гараад байна. Зарим ажахынууднай энэ талаар мэргэжэнэ. Мүнөө Туранай, Саяанай совхозууд республикын мяханай совхозуудай трестын мэдэлдэ оронхой.

Энэ жэлэй дүнгүүдые ха[...] үзэхэдэ, мяха абаха, гүрэнд[...] далдаха түсэб аймаг соо бүх[...] рээ дүүргэгдэнхэй. Харин Са[...] совхоздо энэ түсэб арайхан [...] 70 процент, Туранай совхо[...] процент болоһон байна.

Үнгэрһэн жэлдэ аймаг соо б[...] дөө малай шэгнүүр сүүдхэдэ[...] да зэргээр 400 граммаар нэ[...] байһан. Энэмнай тон бага, м[...] эрилтые хангахагүй гээшэ. М[...] тобир тарганаар түлжүүлхы[...] лөө үшөөл ехэ оролдолго га[...] хэрэгтэй. Энэ талаар арга б[...] жонууд ехэ. Жэшээлхэдэ, «С[...] ряк» колхозой малшад нэ[...] 600 толгой мал шахажа, це[...] рэй үнэ сэнгынь 110 түха[...] хүргэһэн байгаа. Толгой б[...] 300 килограммһаа үлүү тат[...]

Эдэ малшад үбэлэй үедэ м[...] шэгнүүрые сүүдхэдэ 800—1[...] грамм хүрэтэр нэмээхэ гэһэн[...] га абажа, иимэ уряатайгаа[...] магайнгаа бүхы малшадта ха[...] Тэдэнэй уряа КПСС-эй рай[...] бюро дээрэ һайшаагдаба.

Мүнөө үедэ шахагдаха мал[...] лаан байрада оруулагдажа, [...] рационоор тэжээгдэжэ байна.

Теэд бэрхэшээлтэй юумэ[...] шиидхэгдээгүй асуудалнууд үн[...] олон. Тэдэнине усадхахын [...] партийна организацинууд, аж[...] хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэ[...] оролдохо уялгатай.

КПСС-эй ЦК-гай октябриин П[...] нумэй шиидхэбэринүүдээр зо[...] жоһон Түнхэнэй аймагай [...] шад В. И. Ленинэй түрэһөөр [...] жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэ[...] социалис мүрысөөндэ оролс[...] туйлаһан түрүүшынгээ амжа[...] нуудые батадхажа, шэнэ ам[...] тын түлөө тэмсэнэ.

Н. КРЮЧКОВ[...]
КПСС-эй Түнхэн[...]
райкомой секретар[...]

Дэлхэйн ажалшан арадай агуу багша Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй эршэ үдэрһөө үдэртэ шангадажа байнхай. Галуута-Нуурай ТЭЦ-эй коллектив энэ мүрысөөндэ оролсоод, амжалтатайгаар хүдэлжэ байнхай. Цех, бригада бүхэнэй хоорондо мүрысөөн эмхидхэгдэнхэй.

Түрүүшүүл олон. Жэшээлхэдэ, слесарь Константин Гаврилович Чижовые мэдэхэгүй хүниие ТЭЦ соо олохонь бэрхэтэй. Дүшэн хоёр жэлэй туршада энэ мэргэжэлээр хүдэлһэн нүхэр Чижов мүнөө хэнһээшье гээгдэнэгүй, үдэр бүриингөө даабариие 120 процент дүүргэнэ. Энэ жэлдэ уралан нарижуулгын табан дурадхал оруулжа, тэдэнээ хүсэндэнь хүргөө. Зураг дээрэ: К. Г. Чижов.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

КОММУНИСТНУУДАЙ ҺУРАЛСАЛ

ШАЛГАНАБДИ, ТУҺАЛНАБДИ

Үнгэрһэн жэлдэ коммунистнуудай политическэ һуралсалда тохёолдоһон дутагдалнуудые давтахагүй, тэрээниие байгша ондо эмхитэй гуримтайгаар, теоретическэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэхын тула аймагай колхоз, совхозуудай партийна организацинууд һуралсалай шэнэ жэлэй эхилһэнһээ хойшо ехэхэн оролдолго гаргана.

Политһургуули, кружогуудта түрүүшын хэшээлнүүдэй болоһоной һүүлээр тэдэнэй дүнгүүд парткомуудай заседани, партийна суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа. Нарһатын, Нисэнгын совхозуудай зарим политһургуулинуудта түрүүшынь хэшээл таһалдажа, энээн тушаа шанга хөөрэлдөөн боложо, зохихо хэмжээнүүд абтаа бэлэй.

Мүнөө иимэ ушар үзэгдэнэгүй. Хаа хаанагүй бүхы политһургуули, кружогуудаар 8—9 хэшээл болоод, программаар хараалагдаһан материалнууд үзэгдэжэ байна.

Коммунистнуудай марксистско-ленинскэ һуралсал партиин райкомой, тэрэнэй пропаганда ба агитациин таһагай хиналта доро ходоодоо байдаг. Хэшээлэй болохо үдэр райкомой хүдэлмэрилэгшэд, партийна эдэбхитэд бүлэгөөрөө нэгэ колхоз гү, али совхоз ошожо хэшээлнүүдтэнь байлсадаг болоо. Имагтал шалгаха зорилго урдаа табина бэшэбди. Пропагандистнарта методическа туһаламжа үзүүлхэ, эмхидхэлэй асуудалнуудые шиидхэлсэхэ. Хэшээлэй һүүлээр пропагандистнарые, эхин партийна организацинуудай секретарьнарые, политһургуули болон кружогуудай старостнуудые парткомдо урижа, өөһэдынгөө ажаглалтануудые хэлэдэг, һанамжа дурадхалаа хубаалдадаг байнабди.

Иимэ шалгалта Яруунын, Нисэнгын, «Юбилейный» совхозуудаар боложо үнгэрэнхэй. Һүүлшын хэшээлдэ «Дружба» колхозоор ябажа ерээбди. Эндэ гурбан һургуулиин хэшээлдэ байлсаһан байнабди. Марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха дүрбэдэхи жэлээ хүдэлжэ байһан һургуулиин хэшээл (пропагандистнь колхозой парткомой секретарь Б. Ц. Цырендылыков) тон һонирхолтойгоор үнгэргөө. 12 һурагшад бултадаа хэшээлдээ ерэһэн байба. «Закон единства и борьбы противоположностей» гэһэн философиин асуудалаар хө[...] рэлдөөн болоо. Тэрэшэлэн интер[...] нат һургуулиин директор Ц. [...] Шагдаровай хүтэлбэрилдэг поли[...] һургуулида һурагшадынь бүлт[...] даа байлсажа, хэшээлынь теор[...] тическэ үндэр хэмжээндэ үнгэрө[...]

Мүн колхозой бусад политһур[...] гуули, кружогуудта хэшээлы[...] һонирхолтойгоор үнгэржэ, хө[...] рэлдөөндэ һурагшад эдэбхитэйга[...] хабаадалсаһан байна. Ямар ажа[...] лалта хэглээб гэхэдэ, зарим һ[...] рагшад конспект табинагүй, үз[...] һэн материалаа гэртээ дабтанагү[...] дурадхагдаһан зохёолнуудые х[...] сэд уншанагүй. Үглөөдэрын[...] парткомдо болоһон зүблөөн дээр[...] энээн тухайгаа дуулгаһан, яма[...] хэмжээ абалтайб гэжэ хэлсэһ[...] байнабди.

Иимэ шалгалтануудые бидэн[...] саашадаашье хэжэ байхабди. Бү[...] лэгөөрөө ошожо, нэгэ доро ни[...] партийна организациин комму[...] нистнуудай һуралсал шалгажа, дутуу дунданuудыень элирүүлжэ, дары хэмжээ абахада захистой байна гэжэ һанагдана.

Ц. ДАНДАРОВ,
КПСС-эй Яруунын райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДТА

ГДР

«Дружба» гэжэ уласхоорондын нефтьпроводой Германиин Демократическа Республикада ашаглалгада угтэһөөр 5 жэл гүйсэбэ. Энэ хадаа хүсэд тэгшэ эрхэтэй, али алиндаа ашатай туһатай байха ябадалда үндэһэлэн, социалис гүрэнүүдэй хоорондо экономическа нягта харилсаа холбооной байгуулагдаһанай эли тодо бэелэл болоно. Немец ажалшадай республика 20 миллион үлүүтэй тонно советскэ нефть мүнөө абаад байна.

Советскэ нефть абалга промышленностиин шэнэ һалбари бологшо нефтехимиие түргэнөөр хүгжөөхэ арга ГДР-тэ олгоо. ГДР-эй химическэ промышленность 1958 онойхидо орходоо зургаа дахин ехэ нефть шанаржуулдаг, гурба дахин ехэ пластмасса болон холимол утаһа гаргадаг.

Советскэ нефтиие абалгатай ба шанаржуулгатай дашарамдуулан химическэ ба нефть шанаржуулдаг промышленностьда мүнгэ эхээр һомологдоһоо уламжалан хэдэ хэдэн томо промышленно предприяти баригдаа. Тэдэнэй дундаһаа Шведтэхи нефть шанаржуулдаг комбинат, Вальтэр Ульбрихтын нэрэмжэтэ «Лейна-2» гэжэ химическэ предприяти гол үүргэ дүүргэдэг. Шведтэхи завод мүнөө жэлдэ 4 миллион үлүүтэй тонно, 1970 ондо 6,7 миллион тонно нефть шанаржуулхэ. Шведтэ гаргагдаһан бензин гү, али дизельнэ түлишые ГДР-тэхи хоёр автомобиль бүхэнэй нэгэниинь хэрэглэдэг байха юм.

* * *

Советскэ Союзай захилаар ГДР-эй «Матиас-Тезен-верфт» гэжэ судоверфьдэ бүтээгдэһэн «Профессор Менделеев» гэжэ судна баярай ошион байдалда дамжуулан угтэбэ. Энэ судна океануудые шэнжэлхэ научна хүдэлмэри хэхын тулада хэрэглэгдэхэ юм.

«Профессор Менделеев» — СССР-эй Наукануудай академидэ зорюулан, ГДР-эй судна барилгашадай бүтээһэн долоодохи судна болоно. Иимэ түхэлэй судна ёһотойл научна-шэнжэлэлгын уралхуул лабораторинууд мүн. Судна дээрэ нэгэ доро ная гаран эрдэмтэ шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэжэ шадаха байна.

ВЕНГРИ

«Советская женщина» гэжэ 85 мянган хэһэг журнал, «Советский Союз» гэжэ 40 мянган хэһэг журнал Венгридэ абтадаг. Тэдэнэр венгр хэлэн дээрэ хэблэн гаргагдадаг юм. Тиражай 80 шахуу процентнь киоскнуудта, предприятинууд болон эмхи зургаануудта һаадгүйгөөр худалдагдадаг юм. Энэ талаар хэблэл тараадаг ниитын этигэмжэтэд ехэ үүргэ дүүргэдэг байна. Тэдэнэй дундаһаа 100 шахуу эрхимүүдынь ниитынгээ уялга дүүргэлгэдэ амжалта туйлаһанайнгаа түлөө үнэтэ бэлэгүүдтэ хүртөө. Бэлэгүүдые барилгын ёһолол СССР-һээ Венгридэ байдаг худалдаа наймаанай түлөөлэлгын зургаанда болоо.

* * *

Венгр-совет хани барисаанай бүлгэмэй Будапештын правлени 1969 ондо хэхэ ябуулгынгаа программые зохёогоо.

Энэ программын ёһоор Экономическа Харилсан туһалалсалгын Соведэй байгуулагдаһаар 20 жэлэй ойтой дашарамдуулагдан абтаха хэмжээнүүд шэнэ жэлэйнь программа соо горитой һуури эзэлхэ байна. Венгриин Совет Республикын табин жэлэй ойн гүйсэхэеэ байһантай дашарамдуулан, бүлгэм хүдэлөөнэй ветерануудтай венгр-совет уулзалгануудые, лекци болон хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэхэ. Венгридэ Казахай соёл культурын үдэрнүүд үнгэргэгдэхөөр хараалагдана. Совет томо городуудай неделинүүд анха түрүүнээ эндэ үнгэргэгдэхэ юм.

ЧЕХОСЛОВАКИ

Братиславын зүүн талын болбосон зохид болгогдоһон районой һүүлшын долоон жэлэй турша соо 60 мянга гаран хүн байра абаа. Эндэ һургуулинууд, магазинууд, поликлиникэнүүд, хүүгэдэй саадууд ба яслинууд баригданхай. Энэ райондо арбан дүрбэ мянга табан зуу гаран байра баригдаһан байха юм.

Аяншалагшадай центрнүүдэй ба курортнуудай байдаг Татрын үндэр хаданuудай райондо транспортые хүгжөөхэ түсэбые Чехословакиин правительства һайшаагаа. Автомобильна харгые шэнэлхэн һэльбэлгэ энэ түсэбэй шухала пунктнь болоно.

Чехословаки 73 мянга гаран километр утатай һалаатаһан харгы замуудтай. Эдэ замууд һэльбэн шэнэдхэгдэхэ, тэдэнэй шэнэ участогууд ашаглалгада үгтэхэ. Ороной гурбан гол шухала политическэ ба экономическа центрнүүдые—Прага, Брно ба Братиславые холбоһон шэнэ автомобильна харгы барилга түлэг дундаа хэгдэжэ байнхай. Прага Брно хоёрой хоорондохи хэдэн арбаад километр утатай түрүүшын участогынь ойрын һаранууд соо ашаглалгада үгтэхэ. Шоссейнэ харгы барилгада һомологдохо мүнгэ зөөри ерэхэ жэлдэ хоёр дахин нэмэжэ, 1760 миллион крон болохо байна.

ПОЛЬШО

ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи главна статистическэ управлениин мэдээнэй ёһоор Польшын Арадай Республикын зоной тоо мүнөө 32.300.000 хүн болонхой. Энэ жэлэй тэн багаар городуудта хүдөө нютагуудайхида орходоо 310 мянгаар олон хүн ажаһуудаг байгаа.

* * *

Вроцлав шадарай Гура гэжэ бишыхан һууринда дабһанай шэнэ рудник ашаглалгада үгтөө. 1000 метр гүнзэгыһөө рассол бэлүүрдэн гаргаха түрүүшын дүрбэн скважина ашаглалгада үгтөө.

КНДР

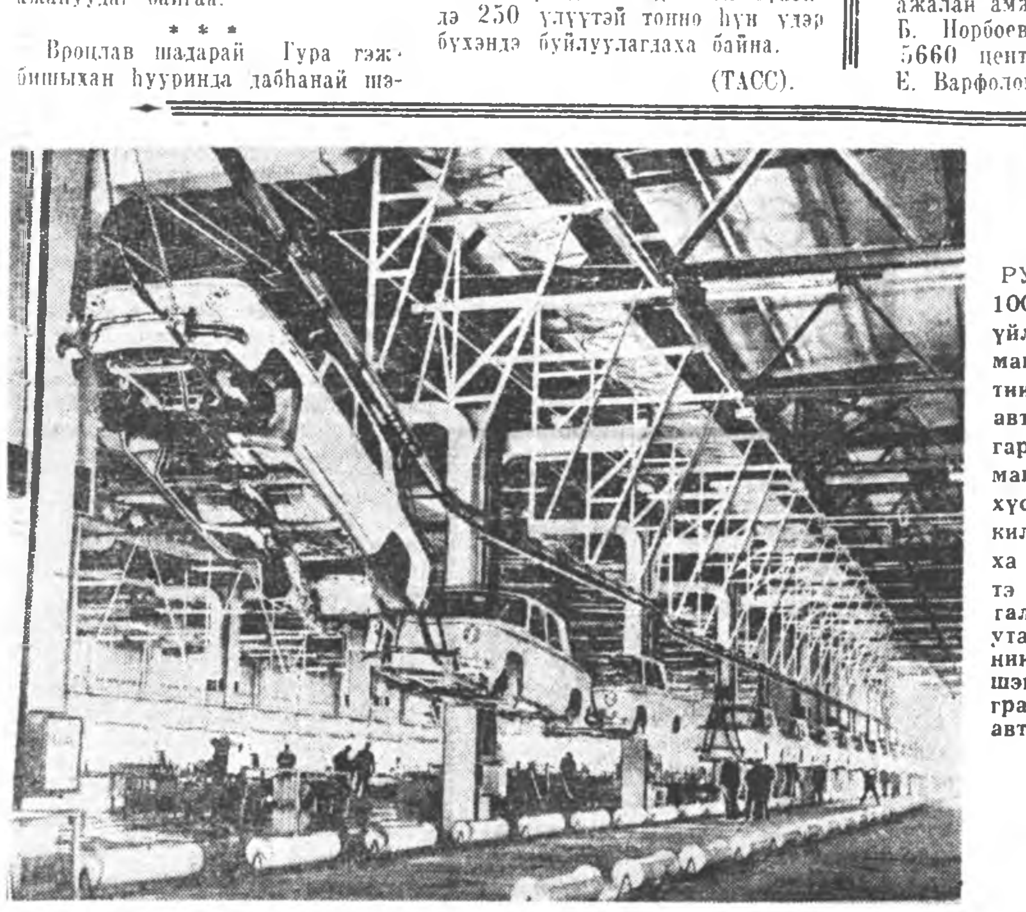
КНДР ба ГДР-эй хоорондо 1969 ондо эд бараа андалдан абалсаха тухай хэлсээн Пхеньянда баталагдаба. КНДР металл отолдог станогуудые, руда, хүдөө ажахын продуктнууд, хүнгэн промышленностиин бүтээһэн зүйлнүүд болон бусад эд бараа ГДР-тэ худалдаха болоо. ГДР суднануудай дизельнүүдые, шабала татаһан алюмини, химическэ утэгжүүлгэ КНДР-тэ үгэхэ болоо.

БОЛГАРИ

Болгариин Ооряхово город шадар шэнэ предприятиин барилга эхилээ. Хэдэхэн сагай үнгэрөөд байхада, «Огоста» гэжэ моло болбосоруулгын заводой корпусууд эндэ бодхогдоод байха. 1970 онһоо завод продукци гаргажа эхилхэ юм.

Толбухин шадар һүнэй шэнэ завод баригдаа. Эндэ жэл бүхэндэ 250 үлүүтэй тонно һүн үлэр бүхэндэ бүйлүүлэгдэхэ байна.

(ТАСС)

РУМЫНИ. «Дания-100» гэжэ Румыниин үйлэдбэриин хүнгэн машинануудые Питештиин оршондо байдаг автозаводой коллектив гаргажа эхилбэ. Энэ машина 46 мориной хүсэтэй, час соо 135 километр гүйжэ шадаха юм. 100 километртэ 6,8 литр бензин галдаха. Машинын утань—4 метр, үргэниинь — 1,49 метр, шэгнүүрынь 765 килограмм. Зураг дээрэ: автозавод соо.

ТАСС-ай фото.

АЖАЛААР АБТАҺАН УЛААН ТУГ

Элдин талын эзэд—«Одон» совхозой таряашад байгша ондо газар тарялангай үндэр баян ургаса абаһан юм. Эндэ бүхыдөө 4165 га талмай дээрэ орооһото ургамал, тэрэ тоодо 2643 гектарта шэниисэ тариһан байна. Орооһо тарияанай гектар бүриһөө, дунда зэргээр 15,7 центнер ургаса хуряажа, республика дотороо үндэр ургасын түлөө мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлээд, 1968 оной республикын хүдөө ажахын выставкын нэгэдэхи шатын дипломоор шагнагдаба. Мүн тус совхоз, гүрэндэ 15 мянган центнерэй орондо 21227 центнер эрхим шанартай шэниисэ тушааһан юм.

Тарялангай баян ургаса ургуулха, хуряаха хэрэгтэ механизаторнуудай үүргэ тон ехэ байгаа. Түрүү комбайнернуудай ажалай амжалта тухай дурдабал: Б. Норбоев 342 га хурлажа, 5660 центнер ороохо сохиһон, Е. Варфоломеев 305 гектар талмайн тарян хуряаһан, 4573 центнер сохиһон байна. Механизаторнууд Б. Базаров, М. Шадрин болон бусад бүтээсэ ехэтэ ажалаараа ходоодоо шалгаржа ябаа.

Россин Федерациин колхоз, совхозуудай дунда тараанай үндэр ургаса туйлахын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөндэ «Одон» совхозой ажалшад түрүү һууринуудай нэгые эзэлжэ, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугта, 1500 түхэриг мүнгэн шанда хүртэһэн байна.

Һаяхан Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Н. Б. Пивоваров, Мухар-Шэбэрэй аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Ц. О. Цыбиков «Одон» совхоздо ошожо, үндэр шагнал—дамжуулгын Улаан туг, мүнгэн шангые баяр ёһололой оршон байдалда барюулба.

Оролдосото эрхим ажалаараа Россин Федерациин дамжуулгын Улаан туг, мүнгэн шан абаһан[...] тайнь дашарамдуулан, совхозой бүхы хүдэлмэришэдые нүхэр Пивоваров халуунаар амаршалаа. Саашадаа улам һайнаар ажаллажа, ажахынгаа бүхы һалбаринуудта үшөө ехэ амжалта туйлан, абаһан энэ Улаан тугаа алдангүй, эрхим һайн амжалта туйлажа ябахыень совхозой бүхы ажалшадта хүсэбэ.

Тус совхозой хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ оролсожо, ажал хүдэлмэридөө шэнэ амжалта туйлаха тушаа тодорхой уялгануудые абаһан байна.

Ажалдаа шалгарһан түрүүшүүлдэ совхозой дирекциин, партийна болон профсоюзна организациин Хүндэлэлэй грамота болон шангууд барюулагдаба.

Д. ЦЫБЕНОВ,
манай корр.
Мухар-Шэбэрэй аймаг.

ҺОНИРХОЛТОЙ АЯНШАЛГА

Тээсгэнэй Уланай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозһоо ажалай арба гаран түрүүшүүл холын аян замда мордоһоноо, һаяхан нютагаа бусажа ерэбэд.

Тэдэнэр колхозой правлениин, парткомой путёвкоор Ульяновск—Москва—Ленинград гэхэ мэтэ хотонуудаар аяншалжа, Агуу ехэ багша Владимир Ильич Ленинэй түрэһэн, ажаһууһан, ажаллаһан түүхэтэ газарнуудаар ябажа, вождиингоо ажабайдал, ажал хэрэг тухай һонирхолтой материалнуудтай танилсаһан байна.

Аянда мордогшодой дунда колхозой Ларагтын фермын бэрхэ һаалишан Очирма Пиртанова, энэ жэлдэ 1800 центнер түсэбэй орондо 2500 центнер үбһэ һайн шанартайгаар һурилжэ абаһан үбһэшэдэй звеное даагша Валдан Гармаев, түрүү комбайнер Бошикто Будаев, үнинэй, дүршэл ехэтэй малшан Бадма Шараев, ажалша бэрхэ хонишон Александр Самбаев, Уланай отделениие эрхилэгшэ, ветврач Владимир Гармаев болон бусад бии.

Эдэ хүнүүд байгша ондо ажалай һайн үрэ дүн туйлаһанайнгаа түлөө правлениин, парткомой тусхай путёвко абажа, иимэ һонирхолтой аяншалгада гараха золтой байба бшуу.

Энэ жэлдэ Уланай отделениин ажалшад, малшад муу бэшэ үрэ дүн туйлаа. Жэшээлхэдэ, гүрэндэ мяха, һү, нооһо худалдаха жэлэйнгээ түсэб 105—110 процент дүүргэбэ. Түсэбэй ёһоор 18 мянган центнер үбһэ хуряаха аад, хамта 22 мянган центнер үбһэ һурилжэ абаа, мүн малайнгаа үбэлжэлгэшье һайн бэлэдхэлтэйгээр эхилээ һэн.

Г. БАДМАЕВ,
Баргажанай аймагай Уланай сомоной Соведэй түрүүлэгшэ.

ведүүдэй хүдэлмэри

РАДАЙ ҺУНГАМАЛНУУД ТООСОБО

...н аймагай, сомонуудай Со...дэй депутадууд һунгагша...аа урда тоособод. Советүү...эһэн ажал, депутат уялгаа ...эргээр дүүргэжэ байһан ...аа арадай һунгамалнууд ...э.

...оммунизм» колхозой эрхим ...шан, аймагай Соведэй де... Д. Д. Ендонова Орлигой, ...ай малшад ба тэндэ байдаг ...инарна станциин хүдэлмэри...дтэй уулзаба. Депутадуудай ...эһэнэй удаа һунгагшад ...нуудые үгөө. Тэрэ шалар ...шье хүрэтэр электрын гэрэл ...юм. Коммунальна байрануу...заһабарилха, болбосон ту... болгохо аймагай комбинат ...ьнигынь нүхэр Арданов ...) утаһа шэжэм 1,5—2 ки...р зайла татажа, Орлигой, ...й айлнуудые электрын эл... хангаха уялгаа дүүргэнэ. Комбинадай хүтэлбэрилэ... мэдүүлгэнүүдтэмнай харюу ...гүй, анхарнагүй гэбэд.

...улэй үедэ Орлик тосхондо ...та ехээр хэгдэжэ, аймагай ...эр бүри хүгжэнэ. Тиимэһээ ...к тосхоной хойто захаар ...улаг малшадай, алба хааг...й магазинда ерэхэнь, гэлэр...үсахань холо болохо байна ...багта нэгэ магазин барибал ...байгаа гэһэн дурадхал һун...ы оруулаа. Депутадуудай ...гоор үшөөшье олон мэдүүл...эхянууд оробо.

Депутат Д. Д. Ендонова тэдэнииень бэелүүлхын тула зохихо хэмжээ абахаб гэжэ найдуулаа.

«50 лет Октября» колхозой түрүүлэгшэ, аймагай Соведэй депутат А. Н. Налханов һунгагшадайнгаа урда тоосоходоо, Сорог нютагай тосхонуудые электрын гэрэлээр хангаха тухайда хэлэбэ. 1970 оной апрель хүрэтэр—В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ой болотор бүхы малшадай гэрнүүдтэ Ильичэй лампочкануудые яларгахын тула ехэхэн хүсэн хаягдажа байна гэжэ түрүүлэгшэ мэдээсэбэ. Мүн ажахынгаа саашанхи хүгжэлтэ тухай дэлгэрэнгытээр тогтоо.

Орлигой, Баруун голой, Сойодой сомонуудай Соведүүдэй депутадууд һунгагшадтаяа уулзажа, хэһэн хүдэлмэри тухайдаа тоособо.

Энэ жэлэй тоосонууд Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөнэй үргэнөөр дэлгэржэ байһан үедэ үнгэрөө. Һунгагшадтаяа холодоо нягта холбоотой байхабди. Захяа зааболринуудыень саг болзор соо бэелүүлхэ хэмжээнүүдые удааруулангүй абахабди гэжэ депутадууд найдуулба. Мүн бүхы ажалшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха шухала гэжэ тэмдэглээ.

Ахын аймагай арадай һунгамалнуудай тоосонууд һайн бэлэдхэлтэйгээр үнгэржэ, хүн зон олоороо, эдэбхитэйгээр хабаадаба.

В. ГАЛСАНОВ.

РЕПОРТАЖ

ХОЛЫН ХАРГЫДА

Уданшьегүй автобуснай асфальт харгыда гаража. Зэдэ гээшэ зурыһан харгыгаар бүмбэлзэн шуумайба. Зүгөөр залуушье, наһатайшуулшье эндэ бии. «Би хадаа Галуута-Нуурта бууха, тэндэ байлгахаа бү мартаарайгты!» гээд, хүхигар сагаан шарайтай хүбүүн үшөө дахин һануулаадхиба. Дээдэ Тори хүрэтэр һуунагтаһан харгын хоёр захаар олохон лэ нютагууд оршоно бшуу. Сэлэн-Дүүмэ, Новоселенгинск, Борьёо, Белоозерск болон Петропавловкада бууха хүнүүд автобус соомнай бии хэбэртэй.

— Хүбүүн, һанаагаа бү зобо. Нютаг бүхэндэ автобусоо байлгана бшууб. Хэрбээ һажаал һаа, ходоро гаража болохот,— гэжэ автобусой жолоошон Петр Михайлович Гусельников энеэбхилэн дуугарба.

Хүбүүд, басагад хүхилдэн энеэлдэшэбэ. Автобуснайшье урагшаа бүмбэлзэн ябаһаар.

Петр Михайлович аяар хорин хоёр жэлэй туршада автобус жолоодоно. Элдэб эсын пассажирнуудые зөөһэн байха. Солгёо дошхон, аали намдуу, согтой хүхюун хүнүүдэй абари зангые тэрэ абаһаар лэ таажархидаг. Тиигэбэшье хүн бүхэнтэйнь даруу зохидоор хөөрэлдэжэ, анха түрүүшынхеэ Зэдэ ошоһон хүнүүдтэ нютаг нютагай харгы ойлгуулжа үгэхыень харахадаа, энэ хүн Буряад оронойнгоо байгаалиие һайн мэдэхэһээ гадна, буряад угсаатанай абари зан, ёһо заншалые үнэхөөр ойлгоно гэжэ тухайлаа бэлэйб.

— Хэдыдэхи жэлээ шофероор хүдэлнэбта?—гэжэ асуубаб.

— Би Буряад орондо 1934 ондо нүүжэ ерээ һэм. Тиихэдэ залуу, гэр бүлэтэйшье болоогүй ябааб. Бага наһанһаа машинатай носолдодог байһан тула уданшьегүй шоферой мэргэжэлдэ һураад, хурдан машинын залуурта һуугааб, 1934 онһоо хойшо элдэбын машина жолоодоо бэлэйб. Сэрэгэй албанда байхадаашье машинатайгаа хахасаагүйб. Харин дүшэн зургаан онһоо хойшо автобусто хүдэлжэ, республикынгаа аймаг, нютаг бүхэнэй маршрудаар яһала ябааб. Урдань холын харгыда гарахада, хүшэр хүндэ ушарнууд нилээд тохёолдогшо бэлэй. Мүнөө харгы гээшэмнай һурагтүй һайн, елэгэр асфальтаар хушагданхай. Ямаршье маршрудаар ябахада аятай, урматайшье болоо ха юм,—гэжэ Петр Михайлович хөөрэбэ.

— Хорин хоёр жэлэй туршада бүхы дээрэнь хэды километрэй зай гаталаабта? — гэжэ асуубаб.

— Хэды байха һэм дөө! Ойродоо нэгэ миллион хоёр зуун мянган километр тухай болоо хаш, —гэжэ нүхэр Гусельников энеэбхилэн хэлэбэ.

Хорин хоёр жэлэй туршада Петр Михайлович республикымнай аймаг, нютагуудые һайса мэдэхэ болоһон. Эгээ хүшэр маршрудаарнь ябаһан, албанай болон өөрын хэрэгээр аяншалһан хүнүүдые һаадгүйгөөр, гэнэ оһол гаргангүй зөөжэ ябаһан намтартай.

Мүн даа. Зэдэ тээшэ шуумайһан автобус соо элдэбын тушаалай хүнүүд ябалсаа бэлэй. Жэшээнь, Михаил Ешидоржиевич Ангаевые абаад үзэе. Ангаев — залуу хүн. Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо шофероор хүдэлдэг. Холшор хүхюу зугаа гарган, хажуудахи нүхэдөө баясуулжа һуухыень адаглан харахадаа, энэ хүн юу хээ һайса мэдэхэ болоһон гэжэ тухайлмаар.

— Улаан-Үдэ ямар хэрэгээр ерээбта? — гэжэ асуубаб.

— Колхозойнгоо «Волга» машинада жолоошоноор хүдэлэгшэ һэм. Тэрэнээ заһабарилгада абаашаад, һөөргөө бусажа ябанаб,— гэжэ харюусаба.

Нүхэр Ангаев өөр тухайдаа дэмы дэгэд хөөрөөгүй бэлэй. «Волга» машина жолоодоходо яһала гоё гээд хэлэбэшье, харин саашадаа һуралсалаа үргэлжэлүүлээд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэ болохо тухайдаа мэдүүлээ бэлэй.

Автобуснай «Улаан Оронго» колхоздо дүтэлжэл ябаба. Харгыһаа хахад модоной зайда оршоһон нэгэ гэр тэрэмнай гэнтэ обёороод:

— Харыт, тэрүү тэрэ гэртэ минии аба эжы хоёр зундаа амарһан юм. «Улаан Оронго» колхозой амаралтын гэр гээшэ.

набди,— гэжэ тэрэ харюусаба.

Автобус соо залуушье, наһатайшье хүнүүд бии. Хүн бүхэнэйнь өөрын хуби заяатай, һанал эрмэлзэлтэй. Тиигэбэшье бултадаа нэгэ һаналтайгаар, нэгэ хүсэлтэйгөөр хүдэлнэ бшуу.

Тиигэжэ ябаһаар автобуснай аалидаад, нэгэ нютагай ойро зогсоодхибо.

— Эндэ бууха хүн бии гү? Дааранагүй аабзат, — гэжэ Петр Михайлович хандаба.

Гушан гурбан жэлэй туршада Аршааниинь Түнхэнэйхиһөө үлүү хүсэтэй, хүнэй бэе тамирта ехэ туһатай,— гэжэ хөөрэбэ.

Зэдэ тээшэ һуунагтаһан асфальт харгын баруун тээ, боориин хормойһоо бурьялан гарадаг аршаанай хажууда ганса гэр тобойн харагдаба. Зүб даа. Бултанда һайшаагдаһан энэ гэртэ гансашье «Улаан Оронго» колхозойхид амарһан бэшэ, харин аймагай бусадшье ажахынуудһаа ерэжэ амардаг.

Михаил Ангаевтай зэргэлээд, Ториин совхозой тракторист Анатолий Прокусов һууна. Анатолий Улаан-Үдэ мүн баһа өөрынгөө хэрэгээр ерэһэн. Тэрэ Буряадай хүдөө ажахын институтда заочноор һурадаг.

— Хэды жэлдэ трактористаар хүдэлнэбта? — гэжэ асуубаб.

— Хүдэлдэгэлдеэ, хүдэлжэ байгаад һурахада бүришье һонин, тракторай оньһые шудалПетр Михайлович захагүй олон хүнүүдые зөөһэн. Ямаршье шахардуу сагта бэсэ барижа, намдуу зохидоор хөөрэлдэхые оролдодог. Архиин һогтуугаар машинын залуурта һуудаг жолоошодтой шангаар тэмсэжэ, хамаг алдууень элирүүлдэг. Жолоошон бүхэн П. М. Гусельников шэнги хүдэлдэг һаа, гэмтын ушар тохёолдохогүй һэн ха. Ганса энэ гэжэ гү? Залуушуулые мэргэжэлдээ, дүй дүршэлдөө һургахаһаа гадна, хүнүүдтэй даамай зохидоор хөөрэлдэжэ һурахыень саг үргэлжэ һануулжа байдаг.

— Һайн бэлэйт, Петр Михайлович, яһала гэмгүй хүрэжэ ерэбэб,— гэжэ хэлэхэдэм, урдаһаам энеэбхилээд:

— Юун һайн гэжэ даа. Үдэр бүри хэжэ ябаһан ажални ха юм. Харин һөөргөө бусахадаа дахин уулзаха бэшэ гүбди даа,— гэжэ хэлэбэ.

Инзагата тээшэ зурыһан харгыгаар яаралгүйхэн алхалха үедөө:

— Дахин уулзатараа баяртай, Петр Михайлович! Сэгнэшэгүй ехэ харюусалгатай, хүшэр хүндэ ажал хүдэлмэри тухайдатнай үшөө хөөрэлдэхэя байхабди,—гэжэ хамар доорохоноо гүбэрөө бэлэйб.

М. ОСОДОЕВ,
манай тусхай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Улаан-Үдэ—Дээдэ Тори гэһэн маршрудаар ябадат автобусой жолоошон П. М. Гусельников. 2). Тус автобусой пассажирнууд Любовь Орлова Галина Базарон хоёрые харанат. Любовь хадаа Зэдын аймагай Оёорой совхоздо хүдэлдэг, Хяагтын гидромелиоративна техникумдэ заочноор һурадаг. Тиихэдэ Галя басаган Буряадай хүдөө ажахын институтда һуралсана.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

...ҮРҮҮ ...УУРИДА ...АРАҺАН ...ОЛЬНИЦА

Һаяхан Закаменск хотодо аймагай медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан үнгэргэгдэбэ. Тэрээн дээрэ аймаг дотор медицинын хүдэлмэриин һайнаар ябуулагдажа байһан тухай тэмдэглэгдээ.

Буряадай АССР-эй элүүрые хамгаалгын министерствын, мүн медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой тогтоолой ёһоор, Захааминай аймагай медицинын хүдэлмэрилэгшэд республика дотороо түрүү һуури эзэлжэ, Улаан тугта, нэгэдэхи шатын дипломдо, мүн мүнгэн шанда хүртэһэн байна.

Тус суглаанда ерэһэн республиканска больницын ахалагша врач Б. Х. Антохонов Захааминай аймагай больницын ахалагша врач Анна Александровна Жиряковада дамжуулгын Улаан туг, мүнгэн шантайгаар барюулба.

Удаань үгэ хэлэһэн нүхэр А. А. Жирякова Захааминай медигүүд саашадаашье улам һайнаар хүдэлхэ гэжэ мэдүүлбэ.

А.БУТИН.

МОДОШОДОЙ ҺУУРИН УРГАНА

...ндагатайн леспромхоз манай ...ублика дотор томошье, ту...шье предприятинуудай нэгэн. Тус ажахын түб — Ново...нск һуурин жэл ерэхэ бүри ...барилгануудаараа гоё һай...шэнжэтэй боложо байдаг. ...рынь халаа леспромхозой ...ргаан модо бэлэдхэхэ даал...ринуудаа амжалтатайгаар ...үлхын түлөө оролдолго гаргахаһаа гадна, хүдэлмэришэдэйнгөө байра байдал улам бүри һайжаруулдаг юм. Һүүлэй үедэ эндэ «Лесник» гэжэ гастроном, модошодой байрын шэнэ гэр, гостиница бариглаба. Новоильинск һууринда столовын, спортын зал, дунда һургуулиин байшан бариглажа байнхай.

Г. ГЫПЫЛОВ.

ШЭНЭ ҮЕЫН АЛЖИР

...Алжирай Арадай Демократиче...й республикада түлөөлэгдэһэн ...ри гүрэнүүдэй бүлэг журнали...шууд, бидэнэр орон соогуурнь ...ншалхаяа байбабди. Энэ үеэр ...жирай бэеэ даанги ажахынуу...й хүдэлмэрилэгшэдэй, дайнай ...ерануудай, хамжаануудай гэ...үүдэй, умсын секторэй таряа...д-феллахуудай халуун хаһа, ...сэлэйнь бэелхэ саг ерэнхэй бай...а. Багсаамжын ёһоор 18—20 ...иллион центнер ороохо таряан ...ряагдаал, гурба мянган гектар ...амай дээрэ ургуулагдаһан ви...оград суглуулагдажа дүүрэхэе ...айба.

...Алжирай хүн зоной дүрбэнэй ...рбан хуби үлүүтэйнь хүдөө ...жахы эрхилдэг. Орон соогуурнь ...идэнэй аяншалжа ябаха үеэр, ...лжирай арад зондо тон шухала ...эмжээ ябуулга—бэеэ даанги ...жахынуудай гол гуримууд тухай ...огтоолой проектые республикын ...инистрнүүдэй Совет зүбшэн хэл...эжэ байгаа. Энэ асуудалай үгаа ...ухала удха шанартай байһа...иинь мэдээжэ. Юуб гэхэдэ, орон ...оторнь бэеэ даанхай 1800 ажа...ы бии юм. Тэдэнь бүхы хүдөө ...жахын продукциин 49 процен...ые үйлэдбэрилэн гаргадаг. Шэнэ ...роект бэеэ даанги ажахынуудай ...эшүүлэй эрхэ ба уялгые, хүтэл...бэрилхэ органуудайнь һунгагдаха ...урим, олзоёо хубааха гуримые ...одорхойлно. Тэрэшэлэн «хүн бү...хэн хэһэн ажалайнгаа зэргээр ...абаха» гэһэн гол ёһон соносхог...дохо болоно бшуу.

Гүрэниинь бэеэ дааһан байдалтай болоод, тэрьелһэн француз помещигүүдэй газарые Алжирай таряашад эзэлэн абаад, хүтэлбэрилхы комитедүүдэй эмхидхэгдэһэнэй һүүлээр, уданшьегүй бэеэ даанги ажахынууд бии боложо эхилээ юм. 1963 оной хабар эндэхи правительство тиимэ гурим баталһан декредүүдые гаргажа, хамтаруулагдаһан ажахынуудай саашадаа хүгжэхэ арга боломжо олгоһон байна.

Бэеэ даанги секторэй ажалшад түрүүшээр ехэхэн бэрхэшээлнүүдтэй ушараа. Хүтэлбэрилхы дүй дүршэлгүй байһанһаа, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй: агрономууд, бригадирнууд, садоводуудай дуталдалаг дээрэһээ, ажахынуудай ажал хэрэгэй үлүүсэ ехээр, сэхэ захирагдадаг дээрэһээ уламжалан, тэдэ ажахынууд түрүүшээр гарза хохидолдо ороһон юм. Газар эдлэхэ шэнэ гурим Алжирта таарахагүй гэһэн үгэ хүүршье гараа. Тиихэдэнь ороной хүтэлбэрилэгшэд ажахынуудые ударидаха комитедүүдтэ өөһэдын үзэмжөөр, таарамжатайгаар газар эдлэхэ эрхэ олгоо. Тиихэтээ хамта хүдөө ажахын машинануудые, материал худалдан абаха мүнгэ бэеэ даанги ажахынуудта табяа. Тэрээнэйнь түрүүшын үрэ харагдажа эхилээ. 11-дэ Революционно соведэй түрүүлэгшэ Хуари Бумедьен абаха болоһон олзо орошыень «Манзель аш-шугада» гэжэ ажахын таряашадта барюулаа һэн. 1967—1968 онуудай турша соо ашагтайгаар хүдэлмэрилһэн 580 ажахын гэшүүдтэ тэрэл үеэр олзонь хубаагдаа.

«Манай ажахы ашагтай олзотойнуудай тоодо ородоггүй, гэбэшье энэ жэл ажалаа һайнаар эмхидхэжэ, үндэр ургаса абаһанай ашаар олзотой гарахаар тухайлнабди»—гэжэ Эль-Карма нютагай «Домен де мартир» гэдэг фермын түрүүлэгшэ Каша Тази хэлэнэ. Энэнь ехэл шударгы хүн, бидэнэрые ажахынгаа түб байраар ябуулжа харуулаа. Урдань француз колонист Понса Мюра гэгшын барлаг байһан юм. 1962 ондо тэрэ помещигэй Алжирһаа тэрьелхэдэнь, таряашад Тазие түрүүлэгшээр һунгаһан байгаа. «Домен де мартир» Оран департаментдахи 397 ажахын нэгэн болоно,—гэбэ.

— Манай ажахын газар 1300 гектар талмайтай. Гол түлэб виноград ургуулдаг, мүн таряа, овощ таридагбди. Гурбан автомашина, 14 трактор, жэл соо 45 мянган гектолитр архи хадагалха газар ажахыдамнай бии. Манай нэрэжэ гаргаһан бүхы архи, эртын овощ хилын саана—Франци абаашагдана. Һүүлэй үедэ горитой амжалта туйлаабди.

«Гэхэтэй хамта бэрхэшээлнүүдшье ушардаг,—гээд департаментын хүдөө ажахын дирекциин инженер М. Бензагу хөөрэлдөөндэ оролсобо.—Тэдэнэй нэгэн гэбэл, үйлэдбэрилэн гаргаһан продукциня худалдахань бэрхэтэй байна. Гэбэшье ерэхэ жэл хүдөө ажахын продукцинуудые худалдаха тусхай эмхинүүдэй бии болгогдоходо, энэ асуудал шиидхэгдэхэ аабза гээд найданабди». Алжирай архиие Советскэ Союзда худалдаха хэлсээнэй баталагдаһанда урматайбди. Юуб гэхэдэ, энэ хэлсээн бүхы Алжирай, мүн ороной архи нэрэдэг түб болохо Оран департаментын архи худалдаха хэрэгтэ ехэхэн туһатай байхань лабтай» —гэжэ инженер Бензау нэмэбэ.

Шэнэ байдал зохёон байгуулхадань туһалдаг совет арадта, совет мэргэжэлтэдтэ хандуулһан һайн һайхан үгэнүүдые Алжирта хаа хаанагүй дуулажа болохот.

Дундада далай шадархи Бени-Саф городой руднигта совет геологууд Михаил Александрович Бутуев, Андрей Николаевич Романчак гэгшэдтэй уулзааб. Энэ рудник орон соогоо томохон предприяти юм. Эндэ 650 хүн ажалладаг. Үнгэрэгшэ жэлдэ 200 мянган тонно һайн шанартай түмэрэй руда абтаа. 1963 ондо национализациин хэгдэхэ үеэр оройдоо 120 мянган тонно руда абтаа һэн гэжэ руднигай директор М.Яди хөөрэнэ. Үнгэрөөшэ табан жэлэй турша соо эндэ ехэ юумэн хэгдээ, гэбэшье үшөөл ехэ юумэн хэгдэхэ байна. Дирекцинь продукциингаа өөрын үные хямдаруулха зорилготой. Мэргэжэл түгэс өөһэдын кадрнуудай дуталдалаг дээрэһээ, хари гүрэнүүдэй мэргэжэлтэдые уриха баатай болодог.

Ажалай, социальна хэрэгүүдэй министр Мазузиин мэдүүлһэнэй ёһоор, Алжирай промышленностиин, хүдөө ажахын элдэб һалбарида 152 мянган дүршэлтэй мэргэжэлтэн хэрэгтэй. Гэбэшье тэдэнэрэй тоо һара бүри олоширно. Оранай шэлэй заводые жэшээ болгон абаад үзэе. «Уласай шэлэй промышленностиин нэгэдэл» гэһэн гаршагтай заводой үүжам, сэбэр хашаа соо оробобди. Хаа хаанагүй ногоон тарималнууд, нюдэндэ урин шэрээр шэрдэгдэһэн корпусууд. Энэ завод 1966 оной һүүл багта гүрэнэй нэгэдэлэй мэдэлдэ ороһон. «Манай завод орон соогоо гансахан юм»,—гэжэ директор М. Себбак хөөрэнэ.—Эндэ шэлээр бүтээһэн 350 янзын продукци гаргагдадаг. Жэл соо 18 мянган тонно эдлэл хэрэгсэлнүүд гол түлэб орон дотороо тарадаг. Гэхэтэй хамта, оронойнгоо эрилтын минил 60 процентые ханганабди».

Оран департаментаар ябаха үедөө промышленна олохон шэнэ барилгануудые хараабди. Тлелат гэжэ райондо ороной бүд нэхэдэг промышленностиин томо комбинат ашаглалгада үгтэнхэй. Энэ предприяти жэл соо 12 мянган метр бүд нэхэн гаргана. Предприятиинь хүдэлмэришэдэй дүрбэнэй нэгэ хубинь — эхэнэрнүүд. Энэ хадаа Алжирай ажабайдалдахи тон шухала ушар болоно. Юуб гэхэдэ, эхэнэр зон араб гүрэнүүдтэхи улад зоной эгээл дарлагданги, эрхэгүй хубинь байһаар.

Тлеладһаа гушан модоной газарта оршодог Арзеведэ аммиак, азотно үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилхэ комплекс баригдажа байнхай. Энэ томо үйлэдбэриие нефть, газ бэлэрдэг, үйлэдбэрилдэг «СОНАТРАК» гэжэ национальна бүлгэм барина.

Табан үдэрэй туршада аяншалжа, шэнэ Алжиртай танилсаабди. Алжирай предприятинуудые, ажахынуудые хараа, шиидхэхэ асуудалнууд, дабан гараха бэрхэшээлнүүдыень мэдээбди. Гэхэтэй хамта, алжир арад колониальна дарлалтын үлэгдэлые усадхахаар зоригжон шиидэнхэй байна.

В. КОРЗЕЛЕВ.

Алжир.

(ТАСС-ай корр.).

Редакцида ерэһэн бэшэгүүдһээ...

ПАРТКОМОЙ АНХАРАЛДА

Бидэнэр, Сагаан нуурай гүүртын һаалишад, Худанай совхозой түб һуурин—Могсохонһоо арбаад модоной газарта ажаһуунабди. Эхэ орон, мүн республика дотороо боложо байһан һонинтой танилсажа байхын тула, жэл бүхэндэ газетэ, журнал захинабди. Зүгөөр маанадай захиһан газетэ, журнал саг соогоо эзэдтээ хүргэгдэнэгүй. Захил тараадаг гансахан почтальоной хүсэ хүрэдэггүй дээрэһээ манай гүүртэ ерэһэн, ошоһон хүн хэдэн хоногой газетэ, журнал хүбхытэр асараа болодог.

Могсохон тосхон—совхозоймной түб, ехэхэн нютаг юм. Тэд совхоз соомнай гансахан почтальон хүдэлдэг. Тэрэ почтальон тарүү олон айлнуудай дунда яба ябаһаар, хаанаашье хүрэжэ үрдидэггүй. Почтальонуудые хоёр болгохо гэһэн дурадхал ажалшадай зүгһөө ородог. Тэд энэ асуудал мүнөө хүрэтэр зүб тээшээ шиидхэгдэхээ болёо. Хэды тиимэшье һаань, ерэхэ жэлэй хэблэл булта захиябди. Энээнэй хажуугаар манай хүбүүд, басагад холо ойрын городуудта һурана. Тэдэнтэеэ бэшэг абалсаха хэрэгтэмнай энэ дутагдал ехэ һаад ушаруулна.

Иимэ бэрхэшээл гансашье манай гүүртэдэ үзэгдэдэг бэшэ, харин совхозой бүхы отара, гүүртэнүүдтэ тохёолдожол байдаг. Малшадай захиһан газетэ, журналнуудаа саг соонь абадаг болохо тухай асуудалда совхозой парткомой онсо анхарал хандуулха ёһотой гэжэ һанагдана. Хэрбээ малшадта захиһан бүхы хэблэлыень түргөөр хүргэхэ нэгэ хүниие томилоо һаа, совхоздо балай ехэ гарза хохидол ушаруулхагүй, харин олоной хэрэгтэ аша туһа асарха һэн.

Н. ДУЛМАЕВА,
гүүртын тоо бүридхэгшэ.
Хэжэнгэ.

„БУРЯАД ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

«ҮРЭҺЭНЭЙ ТАРЯАН ГАЗАА ХЭБТЭНЭ»

Иимэ гаршагтай корреспонденци манай газетын октябриин 8-най номерто толилогдоһон юм. «Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын табадахи отделениин тоог дээрэ хэдэн мянгаад центнер таряан саг соогоо сэбэрлэгдэжэ, үрэһэндэ хадагалагдангүй хэбтэнэ, тоог дээрэ хүдэлөөшэдынь һогтуу байдаг» гэжэ хэлэгдэһэн байгаа.

Хэлэгдэһэн баримтанууд булта тодороо.

«Ажахын тус отделение эрхилэгшэ Злыгостев, тоогые даагша Цоктоев гэгшэд ажалаа муугаар эмхидхэжэ, үрэһэнэй таряа саг соонь сэбэрлэжэ үрдеэгүй. Мүнөө эдэнэр даажа байһан тушаалһаа сүлөөлэгдөө. Ажалдаа һогтуугаар ерэһэн хүдэлмэришэд Жарников, Корешков гэгшэд мүн лэ хэһээгдэбэ. Мүнөө үрэһэнэй таряан сүм сэбэрлэгдээд, зариманиинь мэшээгтэ хэгдэжэ, амбаарта оруулагдаба» гэжэ Улаан-Үдын аймагай үйлэдбэриин управлениин начальник нүхэр Кожевников манай редакцида мэдээсэбэ.

Мянган адреснуудаар

Петровой нэрэмжэтэ Волгоградай нефтиин машина бүтээлгын заводой продукци хилын саадахи оронуудта эльгээгдэнэ. Нефть буйлуулдаг заводуудта хэрэгтэй реактор, насос болон элдэб түхеэрэлгэнүүдые эндэхи коллектив бүтээдэг юм. Болгари, Польшо, Пакистан, Сири, Алжир, Венгри, Афганистан, ОАР болон бусад гүрэнүүдтэ эдэнэрэй продукци эльгээгдэнэ.
Зураг дээрэ: заводэй цех соо.

АПН-эй фото.

ҮЛЬГЭРШЭНЭЙ БАЯР

Мэнэ hая бэлэй даа, Боохон нютагта ехэ дулаан, сэлмэгшье үдэр болобо. Буряад арадай суута үльгэршэн Аполлон Тороевой түрэhөөр 75 наhанай ойе угталсаhаншуугаар ориюн тойронхи байгаали угаа аали намдуугаар, гоё hайханаар үзэгдэжэ байгаа бэлэй. Энэ жэлдэ баян ургаса үгэhэн колхоз, совхозуудай полинуудшье саhан хүнжэл доро дууран нойрсохо зуураа, үльгэршэ үбгэнэй үндэр наhанай баяр жаргалые ажаглан хубаалдажа байhан мэтээр харагдаа hэн.

Нютагайнгаа алдарта зохёолшоной түрэhөөр 75 жэлэй ойн баярые тэмдэглэхээ боохоноорхид шэнэ кинотеатр соогоо сугларба. Тэндэ хүн зон олон байба.

hайндэртэ Эрхүүгэй уран зохёолшод Гавриил Кунгуров, Иннокентий Луговской, Марк Сергеев, Леонид Огневский, РСФСР-эй уран зохёолшодой түлөөлэгшэ Анатолий Чехов, КПСС-эй Эрхүүгэй обкомой ба Усть-Ордын окружкомой түлөөлэгшэд ерээ.

Амаршалгын олохон адресуудай уншагдаhанай, БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамота абаhанайнгаа hүүлээр Аполлон Андреевич Тороев өөрөө сэдьхэл зүрхөө хүдэлгэн, харюугай үгэ хэлэбэ.

Энэ баяр ёhололой hүүлээр А. Тороевой зохёолнуудhаа бүридүүлэгдэhэн ехэ концерт болобо. Үльгэршэн өөрөө шэнэ дуунуудаа дуулаа. Ленин, парти болон арад зоной солые дуудаха гэмнэ ехэ баяр омогорхолой хэрэг гэжэ тэмдэглээ.

Д. ХИЛТУХИН.

СССР-эй СУГЛУУЛАГДАМАЛ КОМАНДА—1969 ОНДО...

Футболоор СССР-эй суглуулагдамал командын ахалагша тренер Г. Качалин тус командада шэнээр абтаhан долоон спортсменүүдые ТАСС-ай корреспондент А. Перепелица гэгшэдэ нэрлэбэ. Тэдэнэй барандаа шахуу «а» класста наяшагай наадажа эхилhэн, гол түлэб залуу футболистнууд байна.

Жэшээлхэдэ, **23 наhатай Р. Дзодзуашвили** «Динамо» гэжэ Тбилисиин командаhаа, **22-той В. Лысенко** — «Черноморецhоо», тус тустаа **21, 24 наhатай В. Смирнов В. Зыков** хоёр — Москвагай «Динамо» командаhаа, 21-эй **В. Сахаров** — «Динамо» гэжэ Минскын командаhаа, **22-той Н. Киселев** «Спартагhаа», мүн Москвагай «Торпедоhоо» **20 наhатай А. Чумаков** гэгшэд оруулагдаhан байна.

СССР-эй суглуулагдамал командын бусад хорин спортсмен манай ороной футболдо дуратайшуулда мэдээжэ ааб даа. Тэдэнние дурдабал: **вратарьнар Е. Рудаков, Ю. Пшеничников болон Ю. Дегтярев, хамгаалагшад В. Афонин, В. Пономарев, Ю. Истомин, А. Шестернев, В. Капличный, М. Хурцилава болон Г. Янец, дэмжэн хамгаалагшад В. Мунтян, В. Амбарцумян, В. Аничкин, добтологшод С. Метревели, Б. Абдураимов, В. Хмельницкий, А. Бышовец, М. Гершкович, В. Козлов болон А. Пузач** гэгшэд болоно.

— 1969 ондо футболоор СССР-эй суглуулагдамал команда хореод уулзалгануудые үнгэргэхэ юм, — гэжэ тэрэнэй тренер мэдүүлбэ. Тэрэнэй хоёрынь командануудтай, арбан дүрбэнь хилын суглуулагдамал командануудтай, мүн дүрбэн шэлэгдэмэл уулзалганууд дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысэхэ байна. Жэшээлхэдэ, тэрэ хадаа июниин 27-до Германиин Демократическа Республикын, августын 6-да Швециин, сентябриин 24-дэ Югославиин суглуулагдамал командануудтай уулзаха юм. Тиихэдэ сентябриин 10-да Белфаст хотодо, октябриин 22-то Москвада Хойто Ирландиин командатай, октябриин 15-да Москвада, ноябриин 16-да Стамбулда Турциин суглуулагдамал командатай наадаха юм.

ҮБЭЛЭЙ hАЙНДЭР ҮНГЭРГЭБЭ

Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр Дээдэ-Онгостойн ориондо улад зон хэзээ хэзээнэйхиhээ олон байба. Ушарынь хадаа эндэ ноохо угаадаг Улаан-Үдын фабрикын коллектив Байгалай үмэнэхи үбэлэй угтамжада зорюулжа hайндэр эмхидхээ.

...Эндэхи аяншалагшадай багза шадар улаан бүд дээрэ «Мориловэ хайрлыт» гэhэн үгэнүүд томоор бэшэгдэнхэй. Тэрэнэй хоёр талада саhаар хэгдэhэн Үбгэн Мороз Снегурочка хоёр hайндэртэ хабаадагшадые амаршалhан мэтээр гарнуудаа үргэнхэй зогсоно. Уданшьегүй дугаагай хонхо эдэлгэhэн мори шарттайшуул өөдэ hөөргөө hүндэлжэ, hайндэрэйхидые сэнгүүлнэ. Илангаяа гурбан мори хүллэhэн Улаан-Үдын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Мясников үхибүүдые сэнгүүлжэ хүхеэнэ.

hайндэрэйхеэр табигдаhан столнууд дээгүүр мэнэ hая шарэм дээрэhээ абтаhан алаадинууд, пельменүүд дэлгэгдэжэ, томо тэгшын самоварнуудhаа хоншуу халуухан сай аягалагдана.

Мүн эндэ эрэгшэд сагаалса буудажа, санаар урилдажа мүрысэбэ. Жэшээлхэдэ, санын урилдаанда 300 шахуу зон хабаадалсаhан байна.

Иигэжэ үбэлэй сэлгеэн агаарта дээрэ дурсагдагша фабрикын олон тоото ажалшад хүхюу сэнгэлигээр амаралтынгаа үдэрые үнгэрэбэ.

О. АТУТОВА.

НЮТАГ НЮТАГАЙ hОНИН

ТАСС-ай лентэhээ...

ОПЕРАЦИИН hҮҮЛЭЭР... ДЭЛХЭЙН РЕКОРД

АЛМА-АТА. Ростов-на-Дону хотодо алба хэдэг 27 наhатай Совет Армиин офицер Николай Хорошаев хахад жэлэй саана ехэ усалда орожо, операци хүүлэhэн юм. Харин мүнөө, удаан саг соо спортдо таhалдал хэhэнэйнгээ удаа, дунда шэгнүүртэй атледүүдтэй штанг үргэлгөөр СССР дотор командна түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысэхэдөө, тэрэ дэлхэйн рекорд тогтообо. Ушарынь хадаа Николай Хорошаев 167,5 килограмм шэгнүүртэй штанг үргэhэн байба. Энэнь нёдондо май hарада тогтооhон тэрэнэй рекордhоо хоёр хахад килограммаар үлүү болоно.

ПАРИЖ. Олимпиин зургаан наадануудта хабаадаhан, фехтованяар Франциин суглуулагдамал командын капитан Жан Лефевр хүндөөр шархатаhанай удаа больницада оруулагдаба. Ушарынь хадаа, сугтаа hорилго хэжэ байhан Лефеврэй нүхэрэй шпага тэрэнэй халхабша жиледые сүмэ хадхажархиhан байгаа. Яаралтай операциин удаа Лефеврэй ами наhан аюулhаа зайсуулагдаа гэжэ эндэ тухайлагдаа.

ФОРТ де ФРАНС. (Мартиника). Тенерифе гэжэ газарhаа (Канарска аралнууд) Атлантиин океанаар арба үлүүтэй үдэр соо үргэлжэлhэн тамаралгын удаа Франциин мэдээжэ яхтсмен, Эрик Табарли эндэ ерэбэ. Тэрэ хадаа Атлантиин океан дээгүүр ганса hууритай далбагата онгосоор урилдаанда урдань илажа гараhан байгаа.

Эрик Табарли мүнөө эндэ амарhанайнгаа удаа Сан-Франциско гэжэ США-гай портhоо Токио хүрэтэр, удаань мүн лэ Сан-Францискоhаа Гонолулу хүрэтэр тамарха юм.

АМАРАЛТЫН ҮЕДЭ

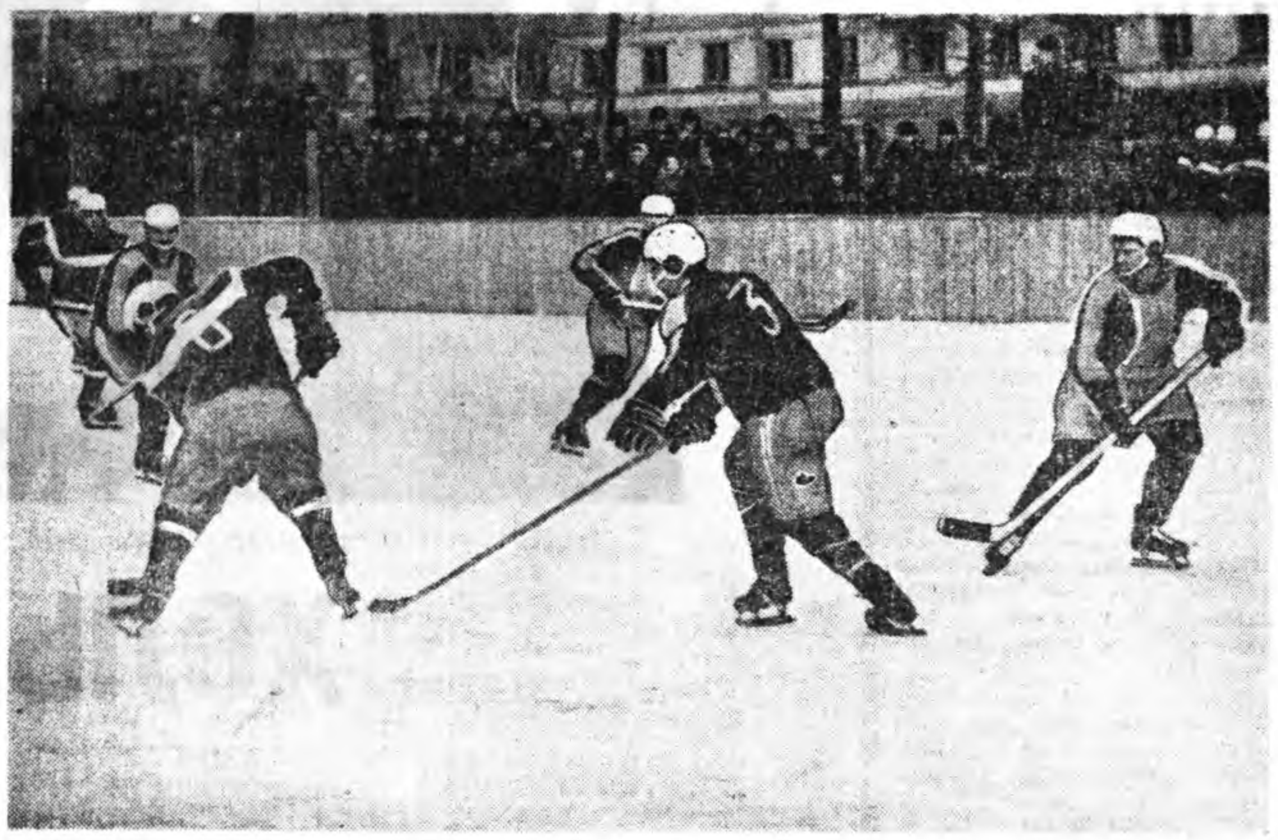
Үбэлэй амаралтын үедэ Буряадаймнай ниислэл хотын кинотеатрнуудта үхибүүдтэ зорюулагдаhан hонирхолтой кинокартинанууд табигдаха байна.

Жэшээлхэдэ, «Прогресс» кинотеатрта **«Из-за маленького мальчика», «Большие хлопоты», «Снежная королева», «Орлы рано взлетают»** гэhэн фильмүүд харуулагдаха. Гадна тус театрай фойе соо гоё hайхан ёлко табигдаха, Үбгэн Мороз Снегурочка хоёрой хүтэлбэри доро городой hургуулинуудай hурагшад үхибүүдтэ хатар, наадаа табиха юм.

Мүн «Эрдэм» кинотеатрта **«Сказка о царе Салтане», «Золушка», «Маленький принц», «Айболит-66»** болон бусад фильмүүд hурагшадта харуулагдаха.

М. ЦЫРЕНОВ.

ЕЛҮҮР ДЭЭРЭ...

Үнгэрэгшэ субботодо Улаан-Үдын түрүү hуури эзэлхын түлөө түмэр замшадай елүүр дээрэ хоккей наадалгаар мүрысөөн үргэлжэлбэ.

Эндэ түмэр замшадай, мүн ЛВРЗ-гэй «Локомотив» командануд уулзаhан байна. Наадан түрүүшын хахадта түмэр замшад айлшадайнгаа ворота руу хойно хойноhоонь гурбан шайба оруулжа амжаба. Харин ЛВРЗ-гэйхид энэ үе соо нэгэл шайба оруулаа.

Саашадаа хоёр талын тэмсэл улам шангалажа эхилнэ. Энд илангаяа ЛВРЗ-гэй командын добтолгынгоо эдэбхиие үргэдхэжэ талмайн эзэдэй ворота руу үдэ дараалан гурбан шайба оруулаа. Түмэр замшад урда мэтэ усэдэ эсэргүүсэжэ байшье, нүгөөдүүлэйнгээ шанга добтолго сухарюулжа шадангүй, ворота руугаа үшөө нэгэ шайба алдаба. Удаань түмэр замшад харюугай нэгэ шайба оруулжа амжаа. Наадын хоёр доxи хахад 5:4 тоотойгоор ЛВРЗ-гэйхидэй илалтаар түгэсөөд байба.

ЛВРЗ-гэйхид добтолгоёо уулзалтын дүүрэтэр hуладхангүй үшөө хэдэн шайба сохижо, 9:... тоотойгоор дүүргэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: мүрысөөнэй ...

Л. ХАЙДУРОВАЙ фототекст

ХИЛЫН СААНАҺАА
ТЕЛЕФОН ★ ТЕЛЕГРАФ ★ РАДИО

ООН-ой ГЕНЕРАЛЬНА АССАМБЛЕЙН XXIII СЕССИ ДҮҮРЭБЭ

НЬЮ-ЙОРК. ТАСС-ай корреспондентнүүд Э. Баскаков, К. Беляев иигэжэ дамжуулна:

Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин Генеральна Ассамблейн XXIII сесси хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Зүбшэхэ зүйлэй 100 шахуу асуудалые дэлхэйн 126 гүрэнэй түлөөлэгшэд хаража үзөө. Арадуудай хоорондын эб найрамдал ба аюулгүй байдал хангалгада, бүхы хүн түрэлтэнэй ашэ туhада таарууга улаcхоорондын харилсаа холбоо саашадань хүгжөөлгэдэ туhалхаар хэдэ хэдэн шухалын шухала шиидхэбэринүүдые сесси баталан абаhан байна.

Дэлхэйн хэдэ хэдэн районуудта оршон байдалай улам шахардуу шанга болжо, мүн социалис хани нэгэдэлэй оронуудта, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ эсэргүүгээр империалис этэгээдүүдэй бүри эдэбхитэйгээр ябуулга хэжэ байhан оршон байдалда мүнөөнэй сесси үнгэрөө. Гэбэшье хүйтэн дайнай оршон байдал дахяад hэргээхые зарим гүрэнүүдэй hэдэлтэ делегадуудай диилэнхи олонхиин зүгhөө дэмжэгдээгүй.

«Чехословакиин асуудал» гэдэгые ООН-до зүбшэн хэлсүүлхые, тиигэжэ шухала асуудалнуудые хаража үзэлгэhөө Ассамблейе hамааруулха гэжэ США-гай, Англиин ба бусад зарим делегацинуудай хөhөн hэдэлгэ эшэгүүритэ муухайгаар буруу hүрөө. ООН-ой Уставай ут зорилго ба гол ёhонуудта тааруу хэдэ хэдэн шухалын шухала резолюцинүүдые баталан абаха ябадалые социалис оронуудай, Ази, Африкын хүгжэжэ эхилhэн залуу оронуудай делегацинуудай хүсэлэл оролдолго хангажа шадаhан байна.

Буу зэбсэг хуряаха асуудалнуудаар шиидхэбэри түрүүшын ээлжээнэй удха шанартай. Энэ асуудал Нэгэдэхи комитедэй заседани дээрэ зүбшэн хэлсэлгын үедэ хүн түрэлтэнэй ерээдүйдэ энэ асуудалай шухала удха шанартай байhаниинь онсолон тэмдэглэгдээ. Буу зэбсэг тараан дэлгэрүүлхэгүй тухай угаа шухала хэлсээнэй хүсэндөө оролгые hаатуулха оролдолго гаргаhан гүрэнүүдэй hанаашалга урагшагүйдөө.

Буу зэбсэг яаралтайгаар түхеэрэлгые болюулха, буу зэбсэг хуряаха талаар хэдэ хэдэн хойшолуулашагүй хэмжээнүүдые абаха тухай СССР-эй правительствын Ассамблейдэ оруулhан дурадхал хэдэн олон делегацинуудаар дэмжэгдээ.

Уласхоорондын шахардуу шанга байдал hуларуулхые хэдэхэн оронуудай оролдоhон болобошье, Ассаблей олонхиин дуугаар резолюци батала абаа. Тэрэнэй ёhоор буу зэбсэг бүгэдэ ниитээрээ, хүсэдөөр хуряаха, Советскэ Союзай меморандум соо дурадхагдаhан хэмжээнүүдтэ тусгаар анхарал хандуулха тухай уласхоорондын хэлсээ бэлэдхэхэ талаар өөрынгөө хүдэлмэри эдэбхитэй болгохынь 18 гүрэнэй түлөөлэгшэдhөө бүридэhэн комитедтэ даалгагдаhан байна.

Стратегическэ буу зэбсэг хуряалгые үсөөрүүлгэдэ хамаатай асуудалнуудаар совет-американ хэлсээнүүдые түргэнөөр эхилхэ тухай Ассамблейн уряа hайн удха шанартай. Химическэ ба бактериологическа зэбсэгүүдые хэрэглэхэ арга боломжын хойшолонгууд тухай элидхэл бэлэдхэхэ гэжэ ООН-ой генеральна секретарьта даалгагдаа.

Хүнэй эрхэ тухай ООН-ой декларациин баталагдаhаар хорин жэлэй ойе мүнөөнэй сесси тэмдэглэhэн байна.

Колониальна дарлалтада байhан оронууд ба арадуудта бэеэ даанхаа байдал олгохо тухай ООН-ой түүхэтэ декларациин түргэнөөр дүүргэхэ шиидхэбэри диилэнхи олонхиин дуугаар баталан абтаа.

Хүн түрэлтэндэ гэмтэ ябуулга хэhэнэй түлөө саг болзорынь хуушарагүй гэhэн ушар хэрэглэхэтүй тухай уласхоорондын конвенциин проектые hайшаалга сессиин шухала үүргэнь болоо. Сессиин үедэ энэ конвенцидэ Польшын ба Югославиин түлөөлэгшэд гараа табиhан байна.

Неонацизмые—шэнэ түхэлэй нацизмые, расизмые, үндэһэ яhанай илгаа гаргалта ба алалга хюдалгада үндэhэлдэг имэрхүү үзэл бодол ба дуршалые делегадуул эрид шууд буруушаагаа. Үндэhэ яhанай, үзэл бодол номнодог бүхы организацинуудые хуули бусын гэжэ соносхохыень, тэдэнние сүүдэй ёhоор хэhээхэ гэжэ соносхохыень делегадууд бүхы гүрэнүүдые уряалаа.

Израилиин зонхилхы этэгээдүүдэй ээрхэг түримхэй, Дүтын Зүүн зүгтэхи эб найрамдал ба аюулгүй байдалда түбэгтэй политика сесси дээрэ үгэ хэлэhэн олонхи хүнүүдэй үгэнүүд соо, тэрэнэй хэдэ хэдэн шиидхэбэринүүд соо хурсаар шүүмжэлэгдэhэн байна. Зарим баруун оронуудай зүгhөө дэмжэгдэдэг байгаашье hаа, Тель-Авивай мүнөөнэй политикын урагшагүйлэхэ байhыень сесси эли тодоор харуулаа.

ЧССР-эй ДОТООДЫН ХЭРЭГҮҮДЭЙ МИНИСТЕРСТВЫН ШИИДХЭБЭРИ

ПРАГА. (ТАСС). ЧССР-эй дотоо... хэрэгүүдэй министерствын шии... бэреэр Великобританиин эрх... «Нью Сунк» гэжэ американ жу... лай корреспондент Аллан Ти... Чехословакиhаа hаяхан сүлэгдөө...

А. Тилльер Чехословакида ... үедөө журналистын эрхые хэр... сэрэгэй ба политическэ мэдээ... хэрэглэн, гай түбэг татадаг бай...

КНДР-эй ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ШИИДХЭБЭ...

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). 1968 оной ... варини 23-да КНДР-тэ хаба... уhан соо баригдаhан американ ... нуулай «Пуэбло» гэжэ судныи ... пажай гэшүүдые ороной газар ... рэhээ сүлэн гаргаха гэhэн ши... бэри КНДР-эй правительство ... гаа. ЦТАК агентствын дамжуу... КНДР-эй МИД-эй түлөөлэгшын ... дуулгэ соо энээн тухай хэлэгдэ...

Энэ судныи экипажай гэ... «өөhэдынгөө гэмтэ ябуулганууд ... хай үнэн зүрхэнhөө мэдэрээ, хү... хыень үнэн зүрхэнhөө гуйтаа» ... КНДР-эй МИД-эй түлөөлэгшын ... дуулгэ соо хэлэгдэнэ.

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). Амери... «Пуэбло» гэжэ тагнуулай суд... экипаж КНДР-эй газар дээр... Паньмыньчжонhоо декабриин 23... сүлэгдөө гээд ЦТАК агентство ме... сэнэ.

„АПОЛЛОН-8“ гэжэ ОНГОСЫН НИИДЭЛГЭ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Аэронав... кын ба замбуулинай дайдые шэн... лэлгын национальна управлен... мэдээсэhэнэй ёhоор, «Дэлхэй-hа... гэhэн замаар «Аполлон-8» гэжэ з... буулинай онгосын ниидэлгэ гэ... hайнаар үнгэржэ байнхай. Онго... ниидэлгын зам урид хараалагда... даа дүтэрхы.

Р. НИКСОНЭЙ МЭДҮҮЛЭЭ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Ерэхэ жа... январиин 20-hоо хойшо өөрын... уялга дүүргэжэ эхилхэдээ, ө... гүрэнүүдые толгойлогшонортой ... даал hаа олоор уулзалгануудые ... хэб гээд США-гай президен... hунгагдаhан Р. Никсон мэдээ... США-hаа ООН-ой дэргэдэ байдаг ... үргэлжын шэнэ түлөөлэгш... Чарльз Йостые томилhон тухай ... соносхоходоо. Никсон энээн ту... мэдүүлhэн байха юм. Никсонэй ... рынь хэлэhэнэй ёhоор, эдэ уул... ганууд бусад оронуудтай США-... «хоёр талын ба олон талын хар... саануудые» hайжаруулха арга ... ломжонуудые элирүүлхэ зорил... байна.

США-hаа Францида байдаг эл... сайд Шривер Никсонэй ба Франц... президент Шарль де Голлиин уулз... гые бэлэдхэжэ байна гэhэн хэбэ... хэблэлэй мэдээсэлнүүд үндэhэ ... римтагүй гээд корреспондентнүү... асуудалнуудта харюусахадаа Ник... хэлээ.

СТОКГОЛЬМ. **Дэлхэйн олон городуудай үйлсэнүүдтэ автомашинанууд олоор табигдажа, хүн зоной ябахада ехэ hаад ушаруулна. Швециин түб хотодо таатай зохид тусхай лифтнүүд дээрэ машинанууд табигдадаг болонхой.**

Репортажбильд—ТАСС-ай фото.

АЛДАРТА ОЙЕ УГТУУЛАН

КАРАКАС. (ТАСС). Дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис гүрэнние байгуулагша, сэсэн мэргэн Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойе тэмдэглэхэ гэжэ Венесуэлын олон тоото организацинууд үргэнөөр бэлэдхэжэ байна гээд соёл культурын ба наукын талаар Совет ороной ханинарай хэблэн гаргаhан бюллетениин түрүүшын номер соо хэлэгдэнэ. «Советскэ Союз дэбжэлтын ба арад зоной hайн hайхан байдалай уласхоорондын hанал нэгэдэлгын hүлдэ тэмдэг», СССР «социалис оронуудай, уласхоорондын хүдэлмэришэн ангиин ба арадуудай» манлай болоно гээд бюллетень соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

ОЛОН ЖЭЛДЭ ТЭМСЭЛ ХЭЖЭ, ИЛАЛТА ТУЙЛАБА

ТОКИО. ТАСС-ай корреспондент Г. Гавриленко иигэжэ мэдээсэнэ:

Татикавадахи агаарай-сэрэгэй баазые үргэдхэхэ гэhэн hанаашалгаhаа арсаhан тухайгаа Япондохи американ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командовани Японой национальна управленидэ мэдээсэхэ баатай болоhон байна.

Японой ажалшадай, таряашад ба түрүү үзэл бодолто олониитын эрид шанга тэмсэл хэhэнэй ашаар американ командованиин түсэбүүд тапалдуулагдаа.

ПНР-эй СЕЙМЭЙ СЕССИ

ВАРШАВА. ТАСС-ай корреспондент В. Кузнецов иигэжэ дамжуулна:

Польшын Арадай Республикын сесси Варшавада болоод, декабриин 22-то дүүрэбэ.

Польшын арадай ажахые 1969 ондо хүгжөөхэ түсэб ба бюджедые, тэрэшэлэн 1970 оной арадай ажахын түсэбүүдэй хараануудые сейм нэгэн дуугаар баталаа.

Үгэ абаhан ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Циранкевич правительствын составта хубилалта оруулха тухай сеймдэ дурадхал оруулаа. Наука ба техникын талаар комитедэй түрүүлэгшын уялгаhаа Э. Шир сүлөөлэгдөө. ПОРП-ын Партийна хиналтын Центральна комиссиин түрүүлэгшээр hунгагдаhантайнь дашарамдуулан З. Новак Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшын уялгаhаа сүлөөлэгдөө. Бэеынгээ үлбэр болоhон дээрэhээ Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшын уялгаhаа Ф. Ваниолка, гадаадын хэрэгүүдэй министрэй уялгаhаа А. Рапацкий сүлөөлэгдэhэн байна.

ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн С. Ендриховскиие гадаадын хэрэгүүдэй министрээр сейм баталаа. Тэрэ Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшын уялгаhаа сүлөөлэгдөө. Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшээр Ю. Кулеша томилогдоhон байна.

ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй составта бусадшье зарим зэргын хубилалтанууд болоо.

Тиигээд Польшын сеймэй сесси дүүрээ.

БАЙДАЛЫНЬ УЛАМ МУУДАХА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). 1969 ондо США-гай үмэнэ жэлэй урда тээхидэ орходоо экономическа ба финансова бүри хурса асуудалнууд табигдаха гээд экономикын ба финансын талаар американ бэрхэ шэнжэлэгшэд мэдэрнэ гээд «Нью-Йорк таймс» газетэ мэдээсэнэ. Президент Эйзенхауэрай экономическа советник урдань байhан, Йельскэ университедэй профессор Г. Уоллич иигэжэ мэдүүлээ. «Мүнгэнэй сэнгэй уналга, түлөөhэнэй балансын тогтуурингүй байлга» США-да урда мэтэ шухалын шухала асуудал болоно.

Энэ жэлэй эхеэр түлөөhэнэй балансын дутагдалые хорооходо талаар абтаhан онсо хэмжээнүүдhээ таарамжатай үрэ дүн гараагүй.

Түлөөhэнэй балансын дутагдалын гол шалтагаан хадаа американ экономистнуудай hанамжын ёhоор, хилын саана олон тоото сэрэгэй баазануудые барижа байлгада валюта угаа ехээр гаргашалга, тэрэшэлэн Вьетнамдахи дайн байлдаан болоно.

Сэрэгэй угаа ехэ гаргашанууд американ экономикодо муугаар нүлөөлжэ, саарhан мүнгэнэй сэн ехээр унана, долларой үнэ hуларна, орон дотор ажаhуухын тулада шухала болодог юумэнүүдэй сэн дээшэлнэ.

Ерээдүйн президент Никсонэй экономическа соведэй түлөөлэгшэ П. Маккрекенэй тоолжо үзэhэнэй ёhоор, энэ жэлэй түрүүшын хахадта США-да юумын сэн 5,7 тухай процентээр нэмэhэн байха юм.

Американ экономикын тогтууригүй байлга дэлхэйн капиталис дэлгүүрэй байдалые улам бэрхэтэй болгоно, финансова байдалые улам шахардуу шанга болгожо магад байна гээд «Нью-Йорк дейли Колом» газетэ онсолон тэмдэглэhэн байна. «Манай федеральна бюджедэй гаршын оршоhоо нилээд ехэ байлга, гадаадын түлөөhэнэй дутагдал үшөө ехэ бэрхэшээлэй тохёолдохо зам нээжэ үгэнэ» гээд «Ю. С. Ньюс энд Уорлд рипорт» гэжэ журнал бэшэнэ.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-54, приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора—62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—66-76, отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-36, 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта—69-58, культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, информации—34-05, общественная приёмная—56-62, машинное бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров БурАССР.

Н-04687. Зак. № 1188.